

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve

SKELETKURRIKULI

Për Profilin Mësimor

SIGURIME

Niveli IV i KSHK
(2 vjeçar)

(Në drejtimin mësimor “Ekonomi-Biznes”)

Kodi: L2-IV-23

Miratoi:

MINISTRI

Tiranë, 2023

Përmbajtja:

- I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve (KSHK), të drejtimit mësimor “Ekonomi-Biznes”.**
- II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK.**
 1. Kërkesat e pranimi të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK
 2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK.
 3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK.
 4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit në në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK.
- III. Plani mësimor për profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK.**
- IV. Udhëzime për planin mësimor**
- V. Udhëzime për procesin mësimor.**
- VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.**
- VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK.**
- VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.**
- IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.**
- X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar.**

I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK, të drejtimit “Ekonomi-Biznes”.

Qëllimi kryesor i arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK, të drejtimit “Ekonomi-Biznes” është *“zhvillimi i personalitetit të nxënësve për të jetuar në përshtatje me botën që i rrethon, zhvillimi dhe nxitja e aftësive së tyre për të menduar, krijuar dhe zgjidhur probleme në mënyrë të pavarur si dhe përgatitja e tyre për t’u punësuar apo vetëpunësuar në veprimtari profesionale që lidhen me profilin “Sigurime”*. Zhvillimi të nxënësit i ndjenjës së vetëbesimit, kultivimi i vullnetit të lirë në marrjen e vendimeve, nxitja e gatishmërisë për të nxënë gjatë gjithë jetës dhe për t’u zhvilluar individualisht në drejtimet emocionale, intelektuale dhe profesionale janë sfida të rëndësishme për arritjen e këtij qëllimi. Për të realizuar këtë, shkolla profesionale i’u krijon nxënësve:

- mundësi të përshtatshme për të nxënë, pavarësisht nga gjinia, raca, besimi dhe aftësitë;
- mundësi për të gjithë, për të zhvilluar kompetencat profesionale, të bazuara në njohuritë, shprehitë, qëndrimet dhe vlerat të mjaftueshme për të lehtësuar punësimin dhe përparimin drejt arsimit e formimit profesional të mëtejshëm;
- mbështetje për t’u njohur me rregullat e sigurisë në punë dhe të ruajtjes së mjedisit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe për t’i zbatuar ato me rreptësi;
- mbështetje për t’u njohur me teknologjitë e proceset bashkëkohore e të perspektivës në fushën e Sigurimesë, që lidhen me kualifikimin profesional përkatës;
- mbështetje për të zhvilluar ndjenjën e disiplinës, kuriozitetin intelektual dhe profesional, aftësitë sipërmarrëse si dhe vlerat e tyre morale;
- mbështetje për t’u zhvilluar psikologjikisht dhe fizikisht për të përballuar vështirësitë që do të ndeshin gjatë veprimtarive të ardhshme profesionale;
- mbështetje për të zhvilluar frymën e tolerancës dhe të mirëbesimit nëpërmjet përvojës së punës.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK

Në shkollat që ofrojnë arsimin profesional në profilin mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK kanë të drejtë të regjistrohen të gjithë të rinjtë që:

- kanë mbaruar arsimin profesional në drejtimin mësimor “Ekonomi-Biznes”, niveli II i KSHK;
- janë të aftë fizikisht dhe mendërisht të përballojnë kërkesat e këtij niveli të arsimit profesional;
- nëse kanë aftësi të kufizuara, shkolla krijon kushte dhe përshtat programin në përputhje me paaftësitë që shfaqin.

Në raste të veçanta kur kërkesat për të ndjekur këtë shkollim janë më të larta se kapacitetet reale të këtyre shkollave, atëherë, MFE përgatit udhëzime të veçanta me kritere të posaçme pranimi për këto shkolla.

2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësve në përfundim arsimit në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK

Në përfundim të arsimit profesional në profilin profesional “Sigurime”, niveli IV i KSHK, nxënësi do të zotërojë këto kompetenca të përgjithshme kryesore:

- Të komunikojë në mënyrë korrekte me shkrim e me gojë për të shprehur mendimet e ndjenjat e tij dhe për të argumentuar opinionet për çështje të ndryshme.
- Të përdorë burime dhe teknika të ndryshme të mbledhjes dhe të shfrytëzimit të informacioneve të nevojshme për zhvillimin e tij personal dhe profesional.
- Të nxisë potencialin e tij të brendshëm në kërkim të vazhdueshëm për zgjidhje të reja më efektive dhe më efikente.
- Të angazhohet fizikisht, mendërisht dhe emocionalisht në kryerjen e detyrave të ndryshme në kontekstin profesional, personal dhe shoqëror.
- Të respektojë rregullat dhe parimet e një bashkëjetese demokratike në kontekstin e integriteteve lokale, rajonale.
- Të manifestojë guxim dhe aftësi sipërmarrëse për të ardhmen e tij.
- Të tregojnë vetëkontroll gjatë ushtrimit të veprimtarive të tij.
- Të organizojë drejt procesin e të nxënës të tij dhe të shfaqë gadishmërinë dhe vullnetin për të nxënë gjatë gjithë jetës.
- Të respektojë parimet e punës në grup dhe të bashkëpunojë aktivisht në arritjen e objektivave të pranuar.
- Të vlerësojë dhe vetëvlerësojë nisur nga kritere të drejta si bazë për të përmirësuar dhe çuar më tej arritjet e tij.

3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK

Me përfundimin me sukses të arsimit profesional në profilin profesional “Sigurime“, niveli IV i KSHK, nxënësi do të jetë i aftë të zhvillojë më tej kompetencat profesionale të fituara në nivelin e mëparshëm, si dhe të ushtrojë kompetenca të tjera profesionale, si më poshtë:

- Të përdorë llojet e burimeve të ndryshme të informacionit për tregun e sigurimeve.
- Të grumbullojë informacionin për klientët dhe konkurrentët.
- Të zbatojë parimet bazë të sigurimit dhe përdorimet e tyre.
- Të prezantojë produktet e sigurimit në lidhje me nevojat e klientit.
- Të zbatojë strategjitë marketing në fushën e sigurimeve.
- Të përdorë instrumentet e marketingut.
- Të promovojë produktet në fushën e sigurimeve.
- Të ndërgjegjësojë konsumatorët për produktet e sigurimeve.
- Të këshillojë klientët.
- Të kryejë veprime në fushën e shitjeve dhe t’i dokumentojë ato.
- Të zbatojë procedurat e shitjes së produkteve të sigurimit, të sigurimeve të detyrueshme, të sigurimeve vullnetare.
- Të informojë klientin mbi fushën e mbulimit për secilin produkt.
- Të hartojë oferta speciale të produkteve për shitje në sigurime, në varësi të individëve dhe grupeve dhe nevojave të tyre.
- Të zbatojë legjislacionin tatimor, kodin e punës dhe ligjin për sigurimet.
- Të plotësojë deklaratat tatimore, deklaratat për sigurimet shoqërore, shëndetësore dhe Tatimin mbi të ardhurat personale.
- Të llogarisë primin në sigurime.
- Të përdorë teknologjinë e informacionit dhe komunikimit (TIK) në sigurime.
- Të përdorë llojet e programeve për veprimtarinë në sigurime.
- Të menaxhojë me efikasitet kohën.
- Të zbatojë rregullat e komunikimit verbal dhe jo verbal, me etikë profesionale.

- Të zbatojë kodin e etikës dhe rregullat e hierarkisë profesionale në komunikimin me klientët, eprorët dhe kolegët.
- Të llogarisë riskun, pasigurinë ndaj tij dhe llojet e riskut.
- Të zbatojë Standardin ndërkombëtar 18001, standardet dhe legjislacionin shqiptar për rregullat e sigurisë në punë.
- Të zbatojë kuadrin ligjor dhe institucional ndërkombëtar, kombëtar dhe vendor në lidhje me mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm.

4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtijshëm në përfundim të arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK

Përfundimi me sukses i arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK, e pajis nxënësin me certifikatën e nivelit menaxherial në këtë profil profesional.

Ky arsimim i jep mundësi individit t’i drejtohet tregut të punës për t’u punësuar në kompani sigurimesh, agjent shitjeje, ndërmarrje të ndryshme private/shtetërore që ushtrojnë veprimtari në fushën e sigurimeve. Gjithashtu, individ mund të vetëpunësohet në kuadrin e një biznesi individual në fushën e sigurimeve.

Me përfundimin e këtij niveli, nxënësi ka mundësi për të fituar diplomën e “Maturës Shtetërore Profesionale”, me mundësi për vazhdimin e studimeve universitare dhe pas të mesëm.

III. Plani mësimor për arsimin profesional në profilin mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK

Plani mësimor për profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK (2 vjeçar)				
Nr	Kodi	Lëndët dhe modulet mësimore	Orët javorë/vjetorë	
			Klasa 12	Klasa 13
A.		Lëndët e përgjithshme (Gjithsej)	10/11 (360/ 396)	14/15 (448/ 480)
1		Gjuhë shqipe	1	1
2		Letërsi	1	1
3		Gjuhë e huaj	2	2
4		Gjuhë e huaj 2 (me zgjedhje të lirë)	(1)	(1)
5		Histori	1	1
6		Matematikë	2	2
7		Teknologji informimi e komunikimi	1	1
8		Gjeografi	1	-
9		Biologji	-	2
10		Fizikë	-	1
11		Shkenca sociale	-	1
12		Edukim fizik, sporte, shëndet	1	2
B.		Lëndët profesionale (Gjithsej)	8 (288)	10 (320)
1	L-17-368-23	Sigurime	3	4

2	L-17-634-23	Bazat e të drejtës	2	-
3	L-17-369-23	Kontabiliteti i sigurimeve	-	3
4	L-17-635-23	Ekonomi e përgjithshme	3	2
6	L-05-198-12	Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm	-	1
C.		Module të detyruara të praktikës profesionale (Gjithsej)	9 (324)	6 (192)
1	M-17-1158-19	Komunikimi në shoqërinë e sigurimeve	54	-
2	M-17-1159-19	Kujdesi ndaj klientit në shoqërinë e sigurimeve	54	-
3	M-17-1160-15	Llogaritje të çmimit të primeve në sigurime	72	-
4	M-17-1592-19	Veprime të trajtimit të dëmeve	72	-
5	M-17-1162-15	Hartimi i ofertave të produkteve për shitje në sigurime	72	
6	M-17-1984-23	Komunikimi dhe zgjidhja e problemeve	-	30
7	M-17-1591-19	Marketingu në shoqëritë e sigurimeve	-	33
8	M-17-1165-19	Veprime të shitjes në sigurime	-	33
9	M-17-1166-19	Veprime të blerjes në sigurime	-	30
10	M-17-1167-15	Kontabilizime të thjeshta në sigurime	-	33
11	M-17-1168-19	Prezantimi në panairë i shoqërisë së sigurimit	-	33
D.		Modulet e praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar (Gjithsej)	3 (108)	-
1	M-17-1169-15	Sigurimi, përpunimi dhe administrimi i informacionit	54	-
2	M-17-1170-15	Përpilimi i strukturës organizative të shoqërisë së sigurimit	54	
3	M-17-1171-15	Studimi i tregut të sigurimeve në Shqipëri	54	-
4	M-26-1580-19	Marketingu dixhital	54	-
		Gjithsej A+B+C+D	30/31 (1080/1116)	30/31 (960/992)

IV. Udhëzime për planin mësimor

Kohëzgjatja e vitit shkollor është:

Në klasën 12, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (36 javë mësimore)

Në klasën 13, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (32 javë mësimore + 4 javë provime)

Një javë mësimore ka jo më shumë se 31 orë mësimore (teorike dhe praktike).

Një orë mësimore zgjat 45 minuta.

Kurrikuli i arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK, përbëhet nga 4 grupe elementesh kurrikulare:

- Lëndët e kulturës së përgjithshme, të përbashkëta për profilet e ndryshme të këtij niveli (programet e detajuara të tyre jepen në një dokument të veçantë të MAS).
- Lëndët e kulturës profesionale (programet e përgjithshme janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale të detyruara (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale me zgjedhje të detyruar (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

Rekomandohet që modulet e praktikës profesionale të realizohen në ndarje ditore 3 orëshe ose 6 orëshe.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

Mësuesit e lëndëve teorike profesionale dhe moduleve të praktikave profesionale duhet të përzgjedhin dhe përdorin forma dhe metoda mësimdhënieje të tilla që të nxisin maksimalisht të nxënësit aktiv të nxënësve dhe të çojnë në krijimin e ta, të kompetencave të punës, të plota dhe të qëndrueshme .

E rëndësishme është që **planifikimi i mësimdhënies** të bazohet në një proces analize fillestare, i cili të marrë parasysh faktorë të tillë të rëndësishëm si, niveli i hyrjes së nxënësve, përmbajtja e hollësishme e lëndëve profesionale dhe e moduleve të praktikave profesionale të parashikuara dhe shkalla e integritetit të tyre, objektivat konkretë që do të arrihen, mundësitë reale që ka shkolla për realizimin e veprimtarive mësimore etj. Për këtë planifikim duhet një bashkëpunim i ngushtë i të gjithë personelit mësimdhënës dhe drejtues të shkollës.

Elementi kyç për arritjen e suksesit në një proces të nxëni, është *motivimi i nxënësve*. Njohja e vazhdueshme e nxënësve me shkallën e përmbushjes së objektivave nga ana e tyre përbën një mekanizëm të fuqishëm motivimi, i cili duhet të shihet me përparësi nga mësuesit.

Një element tjetër që ndihmon suksesin është *integrimi i teorisë me praktikën* e profesionit. Parimi i “të nxënësit duke bërë” duhet të gjejë vendin e duhur në procesin e të mësuarit në shkollat profesionale të profilit mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK.

Mësuesit dhe instruktorët duhet të përdorin metoda të tilla të të mësuarit që zhvillojnë jo vetëm njohuritë teorike, shkathtësitë dhe shprehitë praktike të nxënësve, por edhe qëndrimet e tyre ndaj jetës, punës dhe shoqërisë në përgjithësi. *Puna në grup* dhe *Puna me projekte* janë dy nga format bazë të organizimit të mësimit (teorik ose praktik) për të zhvilluar kompetencat kyçe, të nevojshme për zgjidhjen e problemeve që kanë të bëjnë me veprimtarinë profesionale në veçanti dhe jetën e profesionistit të ardhshëm, në përgjithësi.

Një parim tjetër që duhet respektuar nga mësuesit dhe instruktorët është fakti që *të nxënësit nuk ndodh vetëm në mjediset e shkollës, por edhe jashtë tyre*. Dhënia e detyrave dhe puna kërkimore e pavarur e nxënësve ka një ndikim të dukshëm në formimin e tyre si profesionistë të ardhshëm në profilin profesional “Sigurime”.

Në rastin e nxënësve me aftësi ndryshe, mësuesit duhet të përshtasin programet e lëndëve dhe përshkruesit e moduleve në përputhje me mundësitë e tyre, si dhe të krijojnë kushte për zbatimin e tyre.

Modulet e praktikës profesionale mund të zhvillohen në zyrën mësimore në shkollë në mjediset e shoqërive të sigurimit. Është e domosdoshme, që mësuesi të informojë nxënësit për mënyrën e organizimit të praktikës profesionale kur realizohet në ndërmarrje reale. Gjithashtu, duhet të jepet informacion edhe kur praktika profesionale realizohet në mjediset e shkollës gjatë zhvillimit të punës në zyrën mësimore, nxënësit do të punojnë duke imituar një ndërmarrje tregtare reale.

Kryefjala është: NDËRVEPRIM. Ndërmarrja është një sistem. Veprimtaria e saj, në një farë mënyre, është “copëtuar” vetëm për qëllime metodologjike dhe çdo kompetencë është trajtuar me anë të një moduli të veçantë. Nxënësit në këtë mënyrë sillen në situatën më të afërt të mundshme me realitetin, duke ushtruar kompetencat e fituara më parë dhe duke fituar kompetenca të reja. Nëse kjo situatë është aq afër, sa nuk mund të dallohet prej tij, apo nëse i paraprin realitetit ekonomik shqiptar duke ecur para tij, kjo ka mundësi të vendoset në pavarësi nga çdo mësues që zhvillon mësimin në klasë, duke pasur parasysh dhe nivelin e saj.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

Vlerësimi vjetor i nxënësve në lëndët teorike profesionale dhe modulet e praktikave profesionale bëhet nga vetë mësuesit dhe instruktorët përkatës, me metoda dhe instrumente vlerësimi të përgatitura ose përzgjedhura nga vetë ata. Vlerësimi i nxënësve të bëhet me nota

(4-10) si për lëndët teorike, ashtu edhe për modulet praktike, si gjatë vitit, ashtu edhe në provimet përfundimtare.

Në përfundim të klasës së 13-të, nxënësi i arsimuar në profilin mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK, i nënshtrohet provimeve të mëposhtme:

a) Provimeve të maturës shtetërore profesionale (sipas udhëzimeve të MAS dhe MFE).

b) Provimit të praktikës profesionale të integruar.

Në këto provime ata vlerësohen për shkallën e përvetësimit njohurive nga lëndët teorike, të përgjithshme dhe profesionale, si dhe të kompetencave profesionale, të nevojshme për të punuar në fushën e ekonomisë dhe të administrimit të njësive ekonomike që lidhen me sigurimet.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në profilin “Sigurime”, niveli IV i KSHK.

Me përfundimin e suksesshëm të arsimit profesional në drejtimin mësimor “Sigurimet”, niveli IV i KSHK, shkolla profesionale e pajis nxënësin me Diplomën e Maturës Shtetërore Profesionale, me Certifikatën profesionale të nivelit IV të KSHK, si dhe me suplementin përkatës, të cilat njihen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Sipas modeleve të miratuara nga MFE, këto dëshmi përmbajnë:

a) Të dhënat për nxënësin, shkollën, vitin e përfundimit, kualifikimin e fituar etj;

b) Të dhëna për rezultatet e arritura nga nxënësi:

- rezultatet në lëndët e përgjithshme, lëndët profesionale dhe modulet profesionale të klasës 13;
- rezultatet e provimeve të Maturës Shtetërore Profesionale dhe të Praktikës Profesionale të Integruar.

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

1. Lënda “Sigurime” (L-17-368-23). Kl. 12 – 108 orë dhe Kl. 13 – 128 orë

• Synimet e lëndës “Sigurime”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Sigurime”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë kuptimin, rëndësinë dhe nevojën për sigurime, si një mjet të sigurisë sociale.
- Të përshkruajnë rolin e sigurimit në zhvillimin ekonomik të vendit.
- Të përshkruajnë ecurinë historike të sigurimit në botë dhe në Shqipëri.
- Të argumentojnë me shembuj format dhe llojet më të zhvilluara të sigurimeve dhe karakteristikat e tyre në Shqipëri.
- Të përshkruajnë bazën ligjore të biznesit të sigurimeve në Shqipëri.
- Të evidentojnë procedurat e licensimit të shoqërive të sigurimit në Shqipëri.
- Të përshkruajnë rolin e autoriteteve dhe institucioneve që kryejnë veprimtari në fushën e sigurimeve.
- Të theksojnë rëndësinë e mbikëqyrjes së sigurimeve dhe rolin e Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare (AMF), Byrosë së Sigurimit dhe Shoqërive të sigurimit dhe institucioneve të tjera.
- Të analizojnë parimet bazë që veprojnë në fushën e sigurimeve shoqërore e shëndetësore.
- Të përshkruajnë rolin e shoqërive të sigurimit si ndërmjetës financiarë.
- Të përshkruajnë hapat e punës për organizimin, planifikimin, marrëdhëniet me klientët, marketingun, raportimin dhe mbajtjen e dokumentacionit.
- Të konceptojnë mënyrën e organizimit dhe të drejtimit të një biznesi në fushën e sigurimeve.
- Të dallojnë dokumentacionin bazë në përdorim të biznesit të sigurimeve.
- Të dokumentojnë të gjitha veprimtaritë e kryera nga biznesi i sigurimeve.
- Të regjistrojnë dokumentacionin në kompjuter.
- Të shpjegojnë rolin dhe funksionin e marketingut në tregun e sigurimeve.
- Të shpjegojnë rëndësinë e strategjive marketing.
- Të shpjegojnë rëndësinë e promovimit të potencialit të produktit në sigurime.
- Të shpjegojnë karakteristikat e tregjeve ku do të orientohet marketingu.
- Të shpjegojnë rëndësinë e fushatave të ndërgjegjësimit për produktet në sigurime.
- Të listojnë llojet e produkteve në tregun e sigurimeve (sigurimet e jetës dhe jo jetës dhe specifikisht për secilin sigurim).
- Të përshkruajnë karakteristikat e produkteve të sigurimeve, sipas kategorive përkatëse.
- Të argumentojnë avantazhet që ofrojnë produktet për secilën fushë të sigurimit.
- Të ndërtojnë produkte të thjeshta të sigurimeve.
- Të përshkruajnë konceptin e riskut dhe pasigurisë ndaj tij.
- Të dallojnë llojet e risqeve sipas karakteristikave të tyre.
- Të përshkruajnë mënyrat e shmangies së risqeve të ndryshme.
- Të përshkruajnë lidhjen midis riskut dhe sigurisë, si dhe ndikimin e faktorëve të risqeve, sipas kategorive përkatëse.
- Të përshkruajnë konceptin, llojet e dëmit (shëndetësor, material, jetësor, moral etj), si dhe rregullat e trajtimit të tij.
- Të përshkruajnë hapat kyçe të procesit të ekspertimit të dëmit.
- Të përshkruajnë konceptin e dëmshpërblimit dhe parimet e funksionimit të tij.

- Të përshkruajnë konceptin e primit, llojet dhe elementet përcaktues të tij.
- Të përshkruajnë rolin që ka aktuari në llogaritjen e primit të sigurimit.
- Të renditin dhe përshkruajnë faktorë të ndryshëm që merren parasysh në llogaritjen e primit.
- Të përshkruajnë rolin e kontratës së sigurimit si rregullator i marrëdhënieve midis palëve.
- Të analizojnë elementët e kontratës së sigurimit.
- Të hartojnë kontrata të thjeshta sigurimi.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Sigurime”, klasa 12 - 108 orë**

Tema 1	Kuptimi, rëndësia dhe historiku i zhvillimit të sigurimeve	8 orë
Tema 2	Legjislacioni i biznesit të sigurimeve	6 orë
Tema 3	Autoritetet dhe institucionet e lidhura me sigurimet	8 orë
Tema 4	Parimet bazë të sigurimeve	6 orë
Tema 5	Shoqëritë e sigurimeve, roli i tyre si ndërmjetës financiarë	8 orë
Tema 6	Marketingu dhe roli i tij për produktet në fushën e sigurimeve	8 orë
Tema 7	Produktet dhe llojet e tyre në fushën e sigurimeve	10 orë
Tema 8	Risku, karakteristikat dhe klasifikimi i tij	12 orë
Tema 9	Dëmi dhe llojet e tij	12 orë
Tema 10	Dëmshpërblimi, parimet dhe politikat e kompensimit	10 orë
Tema 11	Primi, kuptimi dhe trajtimi praktik i tij	12 orë
Tema 12	Kontratat e sigurimeve (Policat e sigurimit)	8 orë

• **Synimet e lëndës “Sigurime”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Sigurime”, klasa 13, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë kuptimin, rëndësinë dhe elementet kryesore mbi të cilat zhvillohet tregu i sigurimeve.
- Të identifikojnë aktorët dhe mënyrën e ndërveprimit midis tyre në tregun e sigurimeve.
- Të përshkruajnë kuptimin, rëndësinë dhe ecurinë në vite të sigurimeve shoqërore në Shqipëri.
- Të përshkruajnë legjislacionin e përdorur në fushën e sigurimeve shoqërore.
- Të përshkruajnë llojet e sigurimeve shoqërore në Shqipëri (të detyrueshme, vullnetare, suplementare).
- Të renditin grupet përfituese, sipas kategorive përkatëse.
- Të përshkruajnë kuptimin e të ardhurave periodike dhe rëndësinë e tyre.
- Të përshkruajnë kuptimin e pensionit dhe rëndësinë e tij në sigurimet shoqërore.
- Të dallojnë format e pensioneve dhe mënyrat e përftimit të tij.
- Të kryejnë llogaritje të formave të ndryshme të pensioneve si; pensioni i pjesshëm i pleqërisë, pensionet e invaliditetit, pensioni familjar, pensioni i fshatit, pensionet e posaçme shtetërore etj.
- Të përshkruajnë përfitimet nga dega e sigurimit të aksidenteve në punë dhe sëmundjeve profesionale.
- Të listojnë personat që përfitojnë nga ligji për sigurimet shoqërore.
- Të renditin mënyrat e pagesave për kompensimin e dëmeve, sipas kategorive të aksidenteve.
- Të përshkruajnë kuptimin e shëndetit si produkt i sigurimeve.
- Të përshkruajnë kuptimin dhe rëndësinë e sigurimeve shëndetësore.

- Të renditin llojet e kontributeve shëndetësore (të detyrueshme dhe vullnetare), si dhe kushtet dhe procedurat e përfitimeve, sipas kategorive përkatëse.
- Të përshkruajnë legjislacionin e përdorur në fushën e sigurimeve shëndetësore.
- Të renditin llojet e mjeteve tokësore motorike dhe jomotorike që janë objekt i sigurimeve.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimeve motorike pasurore lëvizëse.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimit të mallrave në transportin tokësor (përfshirë mallra, bagazhe dhe të gjitha llojet e tjera të sendeve).
- Të renditin llojet e mjeteve motorike që lëvizin mbi shina, ajrore dhe detare që janë objekt i sigurimeve.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimeve mjeteve motorike që lëvizin mbi shina, ajrore dhe detare.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimit të mallrave në transportin me mjete motorike që lëvizin mbi shina, ajrore dhe detare (përfshirë mallra, bagazhe dhe të gjitha llojet e tjera të sendeve).
- Të renditin llojet e dëmtimeve ose humbjeve të ndryshme pasurore, të shkaktuara nga zjarret, shpërthimet, stuhitë, forcat e natyrës, energjia nukleare, shkarja e tokës etj, që janë objekt i sigurimeve.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimeve pasurore nga zjarri dhe forcat e natyrës.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimeve të tjera pasurore.
- Të përshkruajnë kuptimin e përgjegjesisë dhe llojet e tij (civile dhe juridike).
- Të përshkruajnë rëndësinë dhe klasifikimin e sigurimeve të tjera speciale.
- Të përshkruajnë sigurimin kasko, sigurimet e objekteve me vlerë të madhe, sigurimet teknike, sigurimin e humbjeve nga mosvënia në punë e makinerive të ndryshme, sigurimet e transportit (primi dhe llojet e policave të sigurimit), sigurimin e montimit etj.
- Të renditin llojet e humbjeve që vijnë si rezultat i mospagesës për shkak të paaftësisë paguese dhe garancive, që janë objekt i sigurimeve.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimeve të paaftësisë paguese, të kredive të eksportit dhe rreziqe të tjera që shoqërohen me eksportin, tregtinë dhe investimet brenda dhe jashtë vendit, të kredive hipotekore dhe bujqësore etj.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimeve të garancive dhe humbjeve financiare të shkaktuara, si pasojë e rrezikut në punësim, pamjaftueshmërisë së të ardhurave, humbjes së të ardhurave, shpenzimeve të përgjithshme të paparashikuara, shpenzimeve tregtare të paparashikuara, humbjes së vlerës në treg, humbjes nga qiratë ose të ardhurat, humbjeve financiare (të tjera nga ato tregtare) etj.
- Të renditin llojet e sigurimit të jetës që janë objekt i sigurimeve.
- Të përshkruajnë procedurat e sigurimeve të jetës për mbijetesë deri në një moshë të caktuar, sigurimin për vdekjen, sigurimin e jetës i lidhur me fonde të investimeve, sigurimi i fondeve për pagesa etj.
- Të identifikojnë llojet dhe mënyrat e pagesave në shoqëritë e sigurimit.
- Të identifikojnë mundësitë e karrierës në fushën e sigurimeve (agjent sigurimesh, broker, menaxher i vetëpunësuar etj).
- Të përshkruajnë procese të ndryshme të rekrutimit të personelit dhe motivimit të tyre në shoqëritë e sigurimit.
- Të dallojnë llojet e kontratave të punësimit në shoqëritë e sigurimit.
- Të përshkruajnë rolin e agjentit në sigurime si “zëdhënës” i shoqërisë së sigurimit ose “underwriter” nënshkrues të kontratave të sigurimit dhe përgjegjësitë e tij ligjore.
- Të përshkruajnë kërkesat kryesore për liçencimin e agjentit në sigurime.

- Të përshkruajnë kuptimin e shërbimit ndaj klientit dhe tiparet e tij, në varësi të njësisë që vepron në fushën e sigurimeve.
- Të përshkruajnë mënyrat e mbledhjes së informacionit, lidhur me kërkesat dhe nevojat e klientëve (hartim pyetësorësh, intervistime).
- Të theksojnë efektin e teknikave të nevojshme për t'u siguruar shërbim të mirë konsumatorëve në industrinë e sigurimeve.
- Të shpjegojnë mënyrat e komunikimit me klientin në fushën e sigurimeve.
- Të përshkruajnë etikën e sjelljes në marrëdhënien me klientët.
- Të përdorin teknologjinë e informacionit dhe komunikimit për shërbimet në fushën e sigurimeve.
- Të përshkruajnë shërbimet e ofruara për klientët individualë, grup dhe institucione.
- Të përshkruajnë parimet kryesore të etikës profesionale në punë si, konfidencialiteti, besueshmëria etj.
- Të analizojnë faktorët të cilët ndikojnë mbi tregun e sigurimeve në Shqipëri (siguria, aksesit, fushatat e reklamës, shumëllojshmëria e produkteve, cilësia e shërbimeve dhe produkteve, risia që sjell tregu etj).
- Të identifikojnë shoqëritë ndërkombëtare të sigurimit që operojnë në rajon, Europë dhe në botë.
- Të përshkruajnë rolin e shoqërive ndërkombëtare të sigurimit në tregun botëror të sigurimeve.
- Të përshkruajnë karakteristikat e rregullimit ligjor, veçoritë dhe perspektiva europiane e sigurimit.

● **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Sigurime”, klasa 13 – 128 orë**

Tema 1	Tregu i sigurimeve	6 orë
Tema 2	Sigurimet shoqërore	8 orë
Tema 3	Sigurimet e të ardhurave periodike dhe pensionet	6 orë
Tema 4	Sigurimi i aksidenteve dhe shëndetit	5 orë
Tema 5	Sigurime motorike	8 orë
Tema 6	Sigurimi i marinës dhe i transportit	5 orë
Tema 7	Sigurimi nga zjarri dhe dëmtime të tjera në pronë	6 orë
Tema 8	Sigurime të përgjegjësisë profesionale	5 orë
Tema 9	Sigurimet e kreditit dhe garancive	5 orë
Tema 10	Sigurimi i jetës	8 orë
Tema 11	Mënyrat e pagesave në shoqëritë e sigurimeve	4 orë
Tema 12	Punësimi, roli, funksionet dhe përgjegjësitë e agjentëve të sigurimeve	6 orë
Tema 13	Kuptimi i shërbimit ndaj klientit dhe tiparet e tij	6 orë
Tema 14	Mbledhja e informacionit mbi kërkesat dhe nevojat e klientëve	8 orë
Tema 15	Këshillimi dhe komunikimi me klientët në fushën e sigurimeve	8 orë
Tema 16	Teknologjia dhe inovacioni në sigurime (E-commerce)	4 orë
Tema 17	Etika profesionale në biznesin e sigurimeve	6 orë
Tema 18	Ndërmjetësimi në sigurim dhe risigurim	8 orë
Tema 19	Faktorët që ndikojnë në tregun e sigurimeve në Shqipëri	6 orë
Tema 20	Shoqëritë ndërkombëtare të sigurimit dhe roli i tyre	5 orë
Tema 21	Rregullimi ligjor dhe perspektiva europiane e sigurimit	5 orë

2. Lënda “Bazat e të drejtës” (L-17-634-23) Kl. 12 – 72 orë

- Synimet e lëndës “Bazat e të drejtës”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e të drejtës”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë kuptimin e akteve normative, të tilla si: ligjet, VKM-të, urdhëresat etj.
- Të argumentojnë domosdoshmërinë e mbajtjes parasysh të bazës ligjore në veprimtarinë e ndërmarrjes/njësisë ekonomike, por edhe të tyre si individë.
- Të tregojnë si aplikohet legjislacioni i punësimit, sigurimeve, shpërblimit, mbrojtjes në punë për të punësuarit në njësi të ndryshme ekonomike.
- Të shpjegojnë, sipas ligjit për shoqëritë tregtare, kuptimin e personit fizik dhe juridik.
- Të evidentojnë dallimet ndërmjet shoqërive tregtare në fushën e të drejtave dhe detyrimeve, të rregulluara me këtë ligj.
- Të evidentojnë dallimet ndërmjet formave të ndryshme juridike të ndërmarrjeve për sa i takon përgjegjësisë së ortakëve ndaj të tretëve, të drejtave të tyre të pronësisë në ndërmarrje, marrëdhënieve me shtetin.
- Të shpjegojnë cilët janë elementet bazë të së drejtës kontraktuale.
- Të përshkruajnë të drejtat, detyrimet dhe sanksionet që parashikon ligji për palët në rastin e mosrespektimit të kontratave të punës dhe të shitblerjes.
- Të përshkruajnë mënyrën e zbatimit të normativave të bazës ligjore.
- Të përshkruajnë elementet bazë të legjislacionit të pronësisë.
- Të përshkruajnë mënyrën e zbatimit të normativave ligjore, që garantojnë sigurinë sociale dhe barazinë para ligjit të shtetasve në Shqipëri.
- Të përshkruajnë mënyrën e zbatimit të normativave ligjore mbi mbrojtjen e të drejtave të konsumatorëve.

- Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e të drejtës”, kl. 12 – 72 orë

Tema 1	Njohuri të përgjithshme mbi të drejtën dhe legjislacionin.	5 orë
Tema 2	Legjislacioni i punësimit dhe sigurimeve shoqërore	8 orë
Tema 3	Personi juridik dhe fizik	11 orë
Tema 4	Legjislacioni për ndërmarrjet (Ligji për shoqëritë tregtare)	12 orë
Tema 5	E drejta kontraktuale. Kontratat e punës	6 orë
Tema 6	E drejta kontraktuale: Kontratat e shitblerjes	6 orë
Tema 7	E drejta e konkurrencës dhe mbrojtja e tregut të lirë	9 orë
Tema 8	Legjislacioni i pronësisë	5 orë
Tema 9	Siguria sociale dhe barazia para ligjit	5 orë
Tema 10	Legjislacioni për mbrojtjen e të drejtave të konsumatorëve	5 orë

3. Lënda “Kontabiliteti i sigurimeve” (L-17-369-23). Kl. 13 – 96 orë

- Synimet e lëndës “Kontabiliteti i sigurimeve”, kl. 13.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Kontabiliteti i sigurimeve”, klasa 13, nxënësit duhet:

- Të dallojnë ligjin për shërbimin e kontabilitetit në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të përshkruajnë teknikat dhe veçoritë e mbajtjes së kontabilitetit dhe klasat e llogarive për ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të përshkruajnë strukturën e bilancit kontabël në ndërmarrjet e sigurimeve.

- Të përshkruajnë kuptimin dhe funksionin e përdorimit të bilancit dhe veçoritë e balancimit të tij.
- Të dallojnë llojet e aktiveve dhe detyrimeve të ndërmarrjeve të sigurimit.
- Të përshkruajnë veçoritë e aktiveve financiare të kompanive të sigurimit (interesa pjesëmarrjeje, provizionet teknike dhe matematike të sigurimeve, të veprimtarisë së dëmeve, të jetës etj).
- Të ndërtojnë strukturën bazë të një bilanci të thjeshtë kontabël.
- Të përshkruajnë lidhjen midis kapitalit të vet dhe veprimtarisë ekonomike të biznesit të sigurimeve.
- Të përshkruajnë strukturën e të ardhurave dhe shpenzimeve në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të dallojnë llojet e të ardhurave dhe shpenzimeve në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të dallojnë llojet e kostove në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të përshkruajnë strukturën e klasifikimit të kostove fikse dhe variabël në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të identifikojnë procedurat e llogaritjes së kostove në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të kryejë llogaritjen e kostove në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të dallojnë pjesët përbërëse të kalkulimit të çmimit të produkteve që ofrohen në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të llogarisin çmimin (primin) e produktit të sigurimeve.
- Të llogarisin marzhin dhe tatimin në produktet e e sigurimeve.
- Të identifikojnë rastet tipike të produkteve të sigurimeve, gjatë ushtrimit të veprimtarisë së ndërmarrjeve të sigurimeve.
- Të identifikojnë të drejtat dhe detyrimet e konstatuara të periudhës.
- Të përshkruajnë veçoritë e llogarive të pagueshme, të arkëtueshme, provizionet, gjatë veprimtarisë në ndërmarrjet e sigurimeve.
- Të regjistrojnë të drejtat dhe detyrimet e konstatuara gjatë periudhës.
- Të evidentojnë efektet e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara (prime të pafituara, provizione specifike) të periudhës në pasqyrat financiare të ndërmarrjeve të sigurimeve.
- Të kontabilizojnë veprimet në lidhje me komisionet nga ndërmjetësuesit, bonuset, rabatat, detyrimet e pagesave etj.
- Të llogarisë sigurimet dhe TAP-in, sipas ligjit në fuqi.
- Të kontabilizojnë veprimet në lidhje me parapagimet, arkëtimet nga primet, pagesa etj.
- Të kryejnë veprimet e plotësimit të deklaratave tatimore, në fund të periudhës ushtrimore.
- Të kryejnë veprimet e rregullimeve të marrëdhënieve me shtetin.
- Të kryejnë veprimet e mbylljes vjetore në një ndërmarrje sigurimesh.
- Të ndërtojnë bilancin, pasqyrën e të ardhurave, si dhe shpenzimeve, në fund të veprimtarisë ushtrimore.
- Të analizojnë mbylljen vjetore si burim informacioni.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Kontabiliteti i sigurimeve”, klasa 13 - 96 orë**

Tema 1	Veçoritë e mbajtjes së kontabilitetit në sigurime	6 orë
Tema 2	Struktura e të ardhurave dhe shpenzimeve në ndërmarrjet e sigurimeve	12 orë
Tema 3	Kostot në ndërmarrjet e sigurimeve dhe llojet e tyre	8 orë
Tema 4	Llogaritja e kostove në ndërmarrjet e sigurimeve	10 orë
Tema 5	Llogaritja e çmimit (primit) të produkteve në ndërmarrjet e sigurimeve	8 orë
Tema 6	Llogaritja e marzhit bruto në ndërmarrjet e sigurimit	6 orë
Tema 7	Të drejtat dhe detyrimet e konstatuara të periudhës	10 orë
Tema 8	Llogaritja e sigurimeve dhe TAP-it	8 orë
Tema 9	Rregullimi i marrëdhënieve me shtetin	4 orë

Tema 10	Kontabilizimi i veprimtarisë së ndërmarrjet e sigurimeve	10 orë
Tema 11	Veprimet e mbylljes dhe ndërtimi i pasqyrave financiare	10 orë
Tema 12	Vlerësimi i mbylljes vjetore	4 orë

4. Lënda “Ekonomi e përgjithshme” (L-17-635-23) Kl. 12 – 108 orë dhe Kl. 13 – 64 orë

• Synimet e lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë objektin e shkencës ekonomike.
- Të identifikojnë problemin kryesor të ekonomisë dhe konceptin e “pamjaftueshmërisë”.
- Të përshkruajnë konceptet kryesore të tregut si, kërkesa dhe oferta.
- Të llogarisin elasticitetin e kërkesës dhe ofertës në lidhje me çmimin.
- Të shpjegojnë ekuilibrin e tregut, si dhe rastet e ndryshimit të çmimit dhe sasisë ekuilibër.
- Të identifikojnë ndryshime të ekuilibrit të tregut, si rrjedhojë e vendosjes së taksave dhe subvencioneve.
- Të shpjegojnë procesin vendimmarrës për të konsumuar ose kursyer.
- Të arsyetojnë sesi mund të rritet pasuria në varësi të kursimit.
- Të interpretojnë dobinë si koncept ekonomik.
- Të përshkruajnë ligjin e dobisë marxhinale zbritëse.
- Të përcaktojnë ekuilibrin e konsumatorit.
- Të argumentojnë maksimizimin e dobishmërisë.
- Të dallojnë format e klasifikimit të biznesit.
- Të përshkruajnë rolin ekonomik të firmave dhe format ligjore të tyre.
- Të argumentojnë qëllimet dhe format e burimeve financiare të biznesit.
- Të rendisin hapat për hartimin e një plan biznesi.
- Të hartojnë një plan biznesi.
- Të përshkruajnë prodhimin si veprimtari me qëllim fitimin.
- Të përkufizojnë treguesit kryesor të prodhimit.
- Të përshkruajnë tipologjitë e kostove (fikse/të ndryshueshme, e shprehur/e nënkuptuar).
- Të evidentojnë dallimin ndërmjet kostove fikse dhe kostove të ndryshueshme.
- Të llogarisin koston e përgjithshme të prodhimit, koston mesatare dhe atë marxhinale.
- Të llogarisin të ardhurat e përgjithshme, marxhinale dhe mesatare.
- Të llogarisin fitimin e firmës: normal, kontabël, ekonomik.
- Të përkufizojnë prodhueshmërinë e firmës.
- Të identifikojnë faktorët që përcaktojnë prodhueshmërinë.
- Të shpjegojnë funksionin e prodhimit.
- Të evidentojnë dallimet midis periudhës afatshkurtër dhe periudhës afatgjatë.
- Të shpjegojnë ligjin e të ardhurave rënëse.
- Të argumentojnë veprimin e ligjit në periudhë afatshkurtër.
- Të dallojnë strukturat e ndryshme të tregut dhe tiparet kryesore të tyre.
- Të analizojnë efektet ekonomike të strukturave të ndryshme të tregut.
- Të evidentojnë efektin rolin e rregullimit shtetëror në strukturën e tregut monopol.
- Të interpretojnë ofertën dhe kërkesën për faktorët e prodhimit sipas llojeve të tyre.
- Të shpjegojnë funksionin e qeverisë si arbitër, menaxher dhe lojtar në ekonominë e tregut.
- Të shpjegojnë shpenzimet dhe të ardhurat në buxhetin e shtetit.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, kl.12 - 108 orë**

Tema 1	Objekti i shkencës ekonomike	10 orë
Tema 2	Kërkesa, oferta, funksionimi i tregjeve dhe ekuilibri i tyre	12 orë
Tema 3	Konsumatorë dhe kursyes	6 orë
Tema 4	Sjellja konsumatore dhe maksimizimi i dobishmërisë	12 orë
Tema 5	Fillimi një biznesi dhe financimi i tij	12 orë
Tema 6	Prodhimi, kostoja, të ardhurat dhe fitimi i firmës	12 orë
Tema 7	Produktiviteti, funksioni i prodhimit, periudhat	8 orë
Tema 8	Strukturat e tregut, analizë krahasuese	12 orë
Tema 9	Tregjet e faktorëve të prodhimit	12 orë
Tema 10	Roli i qeverisë në ekonomi	12 orë

• **Synimet e lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, klasa 13, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë ofertën monetare dhe rolin e sistemit bankar në krijimin e saj.
- Të identifikojnë llojet dhe funksionet e parasë.
- Të dallojnë variablat makroekonomike.
- Të bëjnë dallimin dhe lidhjen midis produktit kombëtar bruto (PKB), produktit të brendshëm bruto (PBB), si dhe të llogarisë treguesit e koston së jetesës.
- Të dallojnë metodat e llogaritjes së produktit të brendshëm bruto (PBB).
- Të përshkruajnë papunësinë, llojet dhe mënyrat e matjes së saj.
- Të përshkruajnë ciklin e biznesit dhe fazat e tij.
- Të dallojnë kostot ekonomike e sociale që shkakton papunësia.
- Të përshkruajnë konceptin e inflacionit, faktorët që ndikojnë në të dhe kostot që ai shkakton.
- Të përshkruajnë kuptimin e kërkesës dhe ofertës agregate.
- Të përshkruajnë kuptimin e politikave monetare, fiskale dhe të bëjnë dallimin ndërmjet tyre.
- Të përshkruajnë instrumentet e politikës monetare dhe fiskale.
- Të dallojnë përparësitë absolute dhe krahasuese.
- Të shpjegojnë thelbin e bashkëpunimit ekonomik.
- Të evidentojnë fazat integruese.
- Të përshkruajnë kuptimin e politikave tregtare dhe rolin e organizmave ndërkombëtare të tregtisë.
- Të përkufizojnë tregun valutor dhe të identifikojë faktorët që ndikojnë kursin e këmbimit.
- Të identifikojnë përfitimet e sipërmarrjes në shoqëri dhe ndikimin që sjell në zhvillimin ekonomik.
- Të përcaktojnë rolin e sipërmarrjes sociale dhe ekonomike në krijimin e një shoqërie të qëndrueshme.
- Të identifikojnë aftësitë sipërmarrëse për një karrierë të suksesshme.
- Të evidentojnë elementët themelorë të burimeve financiare personale, si të ardhurat, kursimet dhe investimet, buxheti etj.
- Të ndërtojnë një plan personal financiar.
- Të përshkruajnë metodat e zhvillimit profesional dhe zhvillimit të karrierës.
- Të përzgjedhin metodat e zhvillimit profesional dhe të karrierës.
- Të përgatisin planin e zhvillimit të karrierës për të ardhmen e tij/saj.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Ekonomi e përgjithshme”, kl. 13 - 64 orë**

Tema 1	Institucionet financiare dhe roli i parasë në ekonomi	10 orë
Tema 2	Treguesit kryesorë makroekonomik	10 orë
Tema 3	Politikat stabilizuese makroekonomike	10 orë
Tema 4	Bashkëpunimi ekonomik dhe proceset integruese	8 orë
Tema 5	Tregtia ndërkombëtare	8 orë
Tema 6	Sipërmarrja dhe suksesi	8 orë
Tema 7	Menaxhimi i financave personale	4 orë
Tema 8	Zhvillimi profesional dhe karriera	6 orë

6. Lënda “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm” (L-05-198-12). Kl.13 – 32 orë

- **Synimet e lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl.13, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë kuptimin për “mjedisin” dhe “mbrojtjen e mjedisit”.
- Të përshkruajnë kuptimin për “zhvillimin e qëndrueshëm”
- Të tregojnë se si ndikon veprimtaria e njeriut në mjedisin rrethues.
- Të përshkruajnë burimet kryesore të mjedisit jetësor.
- Të analizojnë marrëdhëniet midis zhvillimeve demografike dhe mjedisit jetësor.
- Të tregojë dhe japin shembuj të ndikimit të mbetjeve në mjedisin jetësor.
- Të përshkruajnë mekanizmat e monitorimit të burimeve mjedisore.
- Të përshkruajnë kuadrin ligjor dhe institucional ndërkombëtar, kombëtar dhe vendor në lidhje me mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm.
- Të përshkruajnë sistemet e menaxhimit të mjedisit.
- Të hulumtojnë dhe analizojnë problemet mjedisore në mjedisin vendor.
- Të planifikojnë dhe realizojnë veprimtari praktike për mbrojtjen e mjedisit vendor.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl.13 - 32 orë**

Tema 1	Njohuri të përgjithshme për mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm	2 orë
Tema 2	Burimet kryesore të mjedisit dhe degradimi mjedisor	3 orë
Tema 3	Ndikimi i veprimtarisë së njeriut në mjedis	3 orë
Tema 4	Zhvillimet demografike dhe mjedisi	3 orë
Tema 5	Shoqëria e konsumit dhe mbetjet	4 orë
Tema 6	Monitorimi i burimeve mjedisore	3 orë
Tema 7	Kuadri ligjor dhe institucional për mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm	2 orë
Tema 8	Sistemet e menaxhimit të mjedisit	3 orë
Tema 9	<u>Veprimtari praktike</u> për analizën e problemeve dhe planifikimin e nismave mjedisore në nivel lokal	3 orë
Tema 10	<u>Veprimtari praktike</u> për mbrojtjen e mjedisit lokal	6 orë

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar

1. Moduli “Komunikimi në shoqërinë e sigurimeve”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe Kodi	KOMUNIKIMI NË SHOQËRINË E SIGURIMEVE	M-17-1158-19
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për hartimin dhe përcjelljen e informacionit të duhur, si dhe për të realizuar një komunikim efektiv në shoqëritë e sigurimeve.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi përdor teknikat e ndryshme të komunikimit me klientët dhe furnitorët e shërbimeve të sigurimeve. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të përdorë teknikat e komunikimit verbal dhe jo verbal; – të përdorë drejt tonalitetin e zërit, mënyrën e të folurit, artikulimin e drejtë, për një komunikim efektiv; – të përdorë dhe interpretojë gjuhën e trupit për transmetimin e mesazheve; – të ndërtojë fjali duke eliminuar gabimet retorike, stresin dhe tensionet; – të kryejë biseda sqaruese dhe argumentuese; – të zbatojë rregullat e komunikimit me telefon në ndërmarrjet e sigurimeve; – të përdorë retorikën në telefon, sipas rregullave të parashikuara në shoqëritë e sigurimeve; – të zbatojë rregullat e përdorimit dhe funksionimit të faksit në ndërmarrjet e sigurimeve; – të zbatojë rregullat e e-komunikimit përmes mesazheve të platformave të biznesit të tilla si: e-mail, faqet e internetit të furnitorëve të shërbimeve, mediat sociale, si dhe forma të tjera elektronike me shkrim për shoqëritë e sigurimeve; – të kryejë hapjen, pranimin, ruajtjen e postës elektronike dhe dokumenteve bashkëngjitur; – të përgatisë mesazhe, konfirmime dhe njoftime për publikime në faqen e web-site të shoqërisë së sigurimit;	

- të përdorë metodat moderne të komunikimit me internet, audio dhe vizuale, telekonferencë etj;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi mban korrespondencën zyrtare në shoqëritë e sigurimeve.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të dokumentojë korrespondencën zyrtare në biznes, sipas kategorive përkatëse;
- të kryejë pranimin dhe klasifikimin e postës në mbërritje, sipas kategorive përkatëse;
- të përdorë teknikat e të shkruarit si: shkrimi përshkrues, tregues, argumentues në formën e përshtatshme për komunikimin zyrtar;
- të zbatojë në mënyrë efektive rregullat e përdorimit të elementeve gjuhësore dhe të stilistikës si; drejtshkrimi, pikësimi, paragrafëve dhe madhësitë e gërmave në letrat zyrtare;
- të hartojë dokumente të shkruara në kompjuter për komunikimin e brendshëm si: njoftime për mbledhje, raporte, procesverbale të takimeve, të dhëna për personelin, statistika, lista me të dhëna dhe grafikë në formatet përkatëse, sipas kërkesave në situata të ndryshme;
- të hartojë dokumente të shkruara në kompjuter për komunikimin e jashtëm si: kërkesë informacioni, letër falenderimi, memo, botime, ftesa, përgjigje, ankesa, njoftime, oferta, fatura etj, në formatet përkatëse, sipas kërkesave në situata të ndryshme;
- të hartojë në formë të strukturuar letra zyrtare, sipas formateve që u drejtohen bizneseve ose organizatave të ndryshme;
- të dërgojë postën dhe dokumentet bashkëngjitur, sipas rregullit;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi prezanton produktin e sigurimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të pasqyrojë produktin e sigurimit të përgatitur në faqen e

internetit;

- të pasqyrojë në buletin e operatorëve të fushës së sigurimeve produktin e përgatitur të sigurimit;
- të prezantojë produktin e përgatitur të sigurimit përmes telefonit, e-mail, mediave sociale etj;
- të shpërndajë produktin e sigurimeve partnerëve e bashkëpunorëve në fushën e sigurimeve;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen biseda të suksesshme shitjeje në shoqëritë e sigurimeve.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndërtojë bisedat e shitjes, duke u bazuar në parimet e filozofisë së shitjes;
- të komunikojë si partner dhe jo si kundërshtar me klientin;
- të drejtojë pozitivisht atmosferën e bisedës me klientin;
- të zbatojë teknikat e të pyeturit për të mësuar nevojat e klientëve;
- të dëgjojë klientin në lidhje me nevojat;
- të prezantojë produktet e sigurimit, duke përmendur dobinë dhe avantazhet, si dhe duke iu drejtuar rrafshit të ndjenjave dhe shqisave;
- të prezantojë ofertën me formulime pozitive, bindëse;
- të trajtojë kundërshtimet dhe negociimet e çmimit nga klienti, sipas rregullave;
- të zbatojë teknika të paraqitjes dhe të negociimit të çmimit tek klienti;
- të ndikojë në vendimet e blerjes së klientit pa krijuar presion;
- të kuptojë sinjalet e blerjes nga klienti;
- të përfundojë me sukses shitjen e produktit turistik;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset e zyrave mësimore, të pajisur me internet dhe mjetet përkatëse për kryerjen e kësaj veprimtarie, si dhe mjedise reale të punës në biznes.
- Rekomandohen vizita në biznese që ofrojnë shërbime të produkteve të sigurimeve.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave të komunikimit,

	prezantimit, dhënies së informacionit, përdorimit të mjeteve, si dhe teknikave përkatëse. - Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune, fillimisht në mënyrë të mbikëqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë që kryejnë. - Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për hartimin dhe përcjelljen e informacionit të duhur, si dhe për të realizuar një komunikim efektiv në shoqëritë e sigurimeve. - Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të nxënësit.
Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit	Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme: - Mjediset e zyrave mësimore në shkollë ose të bizneseve. - Kompjuter, fotokopje, shërbim interneti dhe programe kompjuterike, për të përgatitur dokumentet e nevojshme. - Manuale, udhëzues dhe materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.

2. Moduli “Kujdesi ndaj klientit në shoqërinë e sigurimeve”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes

Profili: Sigurime

Niveli: IV i KSHK

Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe Kodi	KUJDESI NDAJ KLIENTIT NË SHOQËRINË E SIGURIMEVE	M-17-1159-19
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për të realizuar një kujdes efektiv për të siguruarit në shoqërinë e sigurimeve.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi-Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi kryen procedurat e pritjes së klientit në shoqërinë/agjencinë e sigurimeve. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të mirëpresë klientin në mjediset e agjencisë së sigurimeve; – të identifikojë informacionin mbi arsyen e mbërritjes së klientit; – të kryejë shoqërimin e klientit në sektorin përkatës; – të kryejë prezantimin e klientit dhe dhënia e informacionit mbi arsyet e ardhjes së tij në shoqëri; – të prezantohet sipas rregullit me klientin në agjencinë/shoqërinë e sigurimit; – të komunikojë informacionin e përgjithshëm mbi produktin e sigurimit; – të përshkruajë karakteristikat e përgjithshme të produktit të sigurimeve; – të japë informacion dhe këshilla klientit mbi procedurat e rastit në fjalë; – të kryejë koordinimin me sektorët e tjerë të shoqërisë së sigurimeve të procedurës, sipas marrëveshjes me agjencinë apo kërkesave të çastit nga ana e klientit; – të këshillojë klientin për procedura të tjera; – të kryejë përcjelljen e klientit nga agjencia e sigurimit; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Pyetje përgjigje me gojë.	

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi pranon kërkesat dhe zgjidh ankesat e klientit në shoqërinë e sigurimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të pranojë sipas rregullit kërkesa nga klienti;
- të diskutojë sipas rregullit me klientin për kërkesat e tij;
- të krijojë klimë pozitive në bisedë me klientin;
- të përdorë gjuhën e trupit, gjatë komunikimit me klientin;
- të përdorë drejt pyetjet në komunikim me klientin;
- të dëgjojë me vëmendje klientin;
- të zgjidhë kërkesat dhe të plotësojë dëshirat e klientit;
- të formulojë saktë dhe kuptueshëm ofertat;
- të shprehë qartë dobitë dhe avantazhet e ofertave për klientin;
- të bindë klientin për avantazhet e ofertave;
- të pranojë sipas rregullit ankesa nga klienti;
- të dëgjojë me vëmendje klientin, gjatë paraqitjes së ankesave;
- të zbatojë rregullat e sjelljes dhe përkujdesjes për klientin në rast ankesash;
- të përkujdeset për klientin e inatosur, sipas rregullit;
- të kryejë verifikimin e dokumentacionit dhe situatës, sipas rregullit në rast ankesash;
- të zgjidhë ankesat e klientit në favor të klientit;
- të komunikojë përgjigjen dhe zgjidhjen e ankesës klientit, duke u bazuar në legjislacionin dhe rregullat e institucionit përkatës;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi kryen dokumentimin e të dhënave personale të klientit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të krijojë dosje personale për çdo klient, grup klientësh, shoqëri, institucion, apo organizatë etj;
- të realizojë me korrektësi mbajtjen në kontakt të klientit për çdo ndryshim dhe dokumentimin saktë të tyre;
- të këshillojë me kujdes klientët në rastet kur nevojitet informacion apo dokumenta të tjerë shtesë;
- të dokumentojë me korrektësi trajtimin e ankesave të klientëve dhe zgjidhjen e tyre;
- të kryejë kontrole të herë pas herëshme mbi shumatat e policave apo siguracioneve, nëse janë derdhur/anulluar në llogaritë përkatëse dhe dokumentimin e tyre;

- të kryejë koordinimin/ndërveprimin e punës me sektorët /agjentët e tjerë;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen veprime të kujdesit klientëve me aftësi ndryshe dhe nevoja të veçanta.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të identifikojë klientët me aftësi ndryshe;
- të pranojë dokumentacionin e nevojshëm për të vërtetuar paaftësinë dhe që janë të lëshuara nga institucionet përkatëse;
- të kryejë verifikimet përkatëse me bazën ligjore të nevojshme të rasteve të paraqitura;
- të përgatitë një listë të produkteve dhe nevojave specifike të sigurimit të parashikuara për klientët me aftësi ndryshe;
- të prezantojë produkte sigurimi klientëve me aftësi ndryshe;
- të pranojë vërejtjet dhe sugjerimet nga klientët për përmirësime të produktet e sigurimeve, duke iu përgjigjur pozitivisht dhe me ndjeshmëri kërkesave të tyre;
- të orientojë klientët për vizita të mundshme në specialistë, vlerësues ose mjekët përkatës;
- të orientojë klientët për përfitimin e lehtësirave të mundshme për mbulimin e paaftësisë, duke pasqyruar sugjerimet e klientëve;
- të ofrojë produktet e sigurimeve klientëve me aftësi ndryshe;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikant profesional pranë shkollës (zyrat mësimore) dhe në shoqëritë e sigurimit.
- Rekomandohen dhe vizita në biznese që ofrojnë shërbime të produkteve të sigurimeve.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të teknikave të komunikimit, prezantimit, dhënies së informacionit, përdorimit të mjeteve, si dhe teknikave përkatëse.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune, fillimisht në mënyrë të mbikëqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me

	veprimtaritë që kryejnë. – Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të realizuar një kujdes efektiv, për të siguruarit në shoqërinë e sigurimeve. – Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të nxënit.
Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit	Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme: – Mjediset e zyrave mësimore në shkollë ose mjedise biznesi. – Kompjuter, fotokopje, shërbim interneti, programe kompjuterike për të përgatitur dokumentet e nevojshme. – Manuale, udhëzues dhe materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.

3. Moduli “Llogaritje të çmimit të primeve në sigurime”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes

Profili: Sigurime

Niveli: IV i KSHK

Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe Kodi	LLOGARITJE TË ÇMIMIT TË PRIMEVE NË SIGURIME	M-17-1160-15
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit në llogaritjen e çmimit të primeve dhe në fazat e llogaritjes së tij në shoqëritë e sigurimeve.	
Kohëzgjatja e modulit	72 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi kryen veprimet paraprake të llogaritjes së primit në sigurime. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të marrë dhe paraqesë informacione mbi llojet e primeve, që ofrojnë sigurimet; – të dokumentojë llojet e primeve për dëmet, sipas kategorive; – të përcaktojë elementët përbërës të primit, sipas formulës; – të pranojë primin e pastër, të llogaritur me ndihmën e ligjit nga aktuarët, si pika e nisjes në teknikat e llogaritjes së primit; – të verifikojë barazimin e primit të pastër me shumën e dëmeve që pëson si rregull komuniteti i të siguruarve; – të prezantojë informacionin e përpunuar mbi primin e pastër në formatin e duhur dhe në mënyrë të përmbledhur; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli. – Pyetje përgjigje me gojë.	

RN 2 Nxënësi llogarit primin neto në sigurime.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë elementët e primit neto;
- të llogarisë shtesat për risqe të paparashikueshme për shkak të devijimit të shifrave nga prirjet;
- të llogarisë shtesat për të mbuluar risqet që shkakton mungesa e saktësisë në llogaritje;
- të llogarisë shtesat për të mbuluar risqet që shkakton mungesa e saktësisë në vlerësime;
- të verifikojë saktësinë e llogaritjes së primit neto në mënyrë që të mbulojë detyrimisht dëmet e një komuniteti të siguruarish;
- të prezantojë primin neto në formatin e duhur dhe në mënyrë të përmbledhur;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Pyetje përgjigje me gojë dhe me shkrim.

RN 3 Nxënësi llogarit primin bruto në sigurime.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë elementët e primit bruto;
- të llogarisë shpenzimet e karakterit administrativ;
- të llogarisë normat e fitimit në sigurime, sipas fitimit të kapitalit të investuar në sigurime;
- të llogarisë interesat e tregut, që akumulohen nga momenti i arkëtimit të primeve;
- të verifikojë saktësinë e llogaritjes së primit bruto në mënyrë që të mbulojë detyrimisht dëmet e një komuniteti të siguruarish;
- të prezantojë primin bruto në formatin e duhur dhe në mënyrë të përmbledhur;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Pyetje përgjigje me gojë dhe me shkrim.

RN 4 Nxënësi llogarit primin kontraktual në sigurime.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë elementët e primit kontraktual, sipas formulës;
- të përcaktojë elementët specifikë të klientëve, sipas mënyrës dhe kohës së pagesës, besueshmërisë së klientit, përfitimit të zbritjeve të mundshme etj;

- të llogarisë korrigjimet në primin bruto, ose në rritje ose në ulje me elementë shtesë favorizues apo jo, që diktohen nga karakteristikat e klientëve;
- të verifikojë saktësinë e llogaritjes së primit kontraktual në mënyrë që të mbulojë detyrimisht dëmet e një komuniteti të sigurarish;
- të prezantojë primin kontraktual në formatin e duhur dhe në mënyrë të përmbledhur;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Pyetje përgjigje me gojë dhe me shkrim.

RN 5 Nxënësi llogarit primin e faturuar në sigurime.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë elementët e primit që i faturohet dhe që paguan me të vërtetë klienti, sipas formulës së llogaritjes;
- të përcaktojë elementët bonus të klientëve që kompenson siguresit, sipas mënyrës dhe klientëve të “rregullt” që nuk pësojnë dëme etj;
- të përcaktojë elementët manus të klientëve, sipas mënyrës që penalizon ata që pësojnë dhe që kanë ngjarje;
- të verifikojë saktësinë e llogaritjes së primit të faturuar, në mënyrë që të mbulojë detyrimisht dëmet e një komuniteti të sigurarish;
- të prezantojë primin e faturuar në formatin e duhur dhe në mënyrë të përmbledhur;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Pyetje përgjigje me gojë dhe me shkrim.

Udhëzime për zbatimin e modulit

Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikant profesional pranë shkollës (zyrat mësimore) dhe në shoqëritë e sigurimit.

- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete për llogaritjen e primeve dhe të çmimeve të tij në fazat e ndërmjetme dhe përfundimtare.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për llogaritje si dhe situata të llojeve të ndryshme, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur.
- Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me veprimtaritë që kryejnë.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike në llogaritjen e çmimit të primeve dhe në fazat e llogaritjes së tij në shoqëritë e sigurimeve.

	– Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të nxënit.
Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit	Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme: - Mjediset e zyrave mësimore në shkollë dhe mjedise biznesi. - Kompjuter, fotokopje, shërbim interneti dhe programe kompjuterike për të përgatitur dokumentet e nevojshme. - Manuale, udhëzues dhe materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.

4. Moduli “Veprime të trajtimit të dëmeve”

Drejtimi:Ekonomi-Biznes

Profili: Sigurime

Niveli: IV i KSHK

Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe Kodi	VEPRIME TË TRAJTIMIT TË DËMEVE	M-17-1592-19
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për të kryer veprime mbi procedurat për trajtimin e dëmeve që mbulohen nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit në shoqërinë/agjencinë e sigurimeve.	
Kohëzgjatja e modulit	72 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi-Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi kryen procedurat e hapjes së dosjes së dëmit dhe pranimin të kërkesës për dëmshpërblim në shoqërinë/agjencinë e sigurimeve. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të pranojë kërkesën për dëmshpërblim nga pala e dëmtuar, sipas formularit standard të publikuar në faqen zyrtare të internetit të shoqërisë/agjencisë së sigurimeve; – të hapë dosje të veçantë të dëmit për çdo person, mjet transporti apo pronë të dëmtuar në një aksident; – të regjistrojë elementët e identifikimit të dosjes (numri i dosjes, kodi i degës ku hapet dosja, data dhe vendi i aksidentit); – të regjistrojë elementët e identifikimit të palës së dëmtuar; – të regjistrojë elementët e identifikimit të shkaktarit të dëmit; – të pajisë palën e dëmtuar me numrin e regjistrimit të kërkesës për dëmshpërblim; – të pajisë palën e dëmtuar me një formular që përmban udhëzime, instruksione dhe listën e dokumenteve të nevojshme për plotësimin e dosjes së dëmit, si dhe çdo informacion tjetër që ka lidhje me trajtimin e dosjes së dëmit; – të protokollojë dhe regjistrojë informacionin menjëherë në regjistrin elektronik të dëmeve; – të trajtojë çdo kërkesë për dëmshpërblim që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm, sipas kategorive	

përkatëse;

- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi kryen dokumentimin e dosjes së dëmit për dëme shëndetësore, materiale dhe jo pasurore në shoqërinë /agjencinë e sigurimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të pranojë dhe dokumentojë njoftimin/kërkesën e palës së dëmtuar për dëmshpërblim, e regjistruar pranë shoqërisë së sigurimit;
- të kryejë konfirmimin e mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit, të mjetit shkaktar të dëmit;
- të pranojë dhe dokumentojë Formularin e Vërtetimit miqësor të ngjarjes të plotësuar dhe firmosur nga pjesëmarrësit në aksident, sipas formatit të miratuar nga Autoriteti;
- të pranojë dhe dokumentojë proces verbalin e konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore për ngjarjen, lëshuar në përputhje me dispozitat e Kodit Rrugor;
- të pranojë dhe dokumentojë Vendimin e Prokurorisë dhe të Gjykatës për ngjarjen, kur në aksident rezultojnë vdekje dhe/ose plagosje të rënda;
- të pranojë dhe dokumentojë dokumentet specifike;
- të pranojë dhe dokumentojë dokumentet shtesë për dëme shëndetësore me pasojë vdekje;
- të pranojë dhe dokumentojë dokumentet shtesë për dëme shëndetësore me paaftësi të përhershme;
- të pranojë dhe dokumentojë dokumentet shtesë për dëme shëndetësore me paaftësi të përkohshme;
- të kryejë pranimin e dokumenteve të tjera të dosjes së dëmit, si: Akt Vlerësimi i dëmit i kryer nga vlerësuesi i dëmeve i licencuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, relacion përmbledhës, deklaratë e pranimin të dëmshpërblimit etj;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi kryen veprime të dëmshpërblimit/kompensimit të dëmit në mjete motorrike dhe pasuri.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të shqyrtojë bazën ligjore që mbështet politikat e dëmshpërblimit apo kompensimit në rastet e dëmit motorrik e pasuror.
- të pranojë parashtrimin e kërkesës për kompensim dëmi, nga i dëmtuari ose përfaqësuesi tij ligjor, me shkrim dore ose me anë të formularit standard;
- të hapë dosjen e kompensimit të rastit të dëmit;
- të kontrollojë, pranojë dokumentet përkatëse dhe t'i vendosë ato në dosjen e hapur për rastin e dëmit;
- të konfirmojë tek i dëmtuari vlerën e dëmit, vlerësuar nga specialistë të dëmit të liçensuar nga AMF dhe nga juristë, bazuar në kushtet e kontratës mbi të drejtat dhe detyrimet e kompanisë së sigurimit dhe të të sigurvearit;
- të konfirmojë vlerën e pjesës së zbritshme për t'u paguar nga i siguruari;
- të konfirmojë vlerën e pjesëmarrjes për t'u paguar nga i siguruari;
- të përgatitë urdhërin e pagesës së dëmit, sipas të dhënave përkatëse;
- të miratojë brenda afatit të caktuar dhe të dërgojë për ekzekutim urdhërin e pagesës së dëmit në sektorin përkatës;
- të kryejë veprimet e mbylljes së rastit të dëmit në mjete motorrike dhe pasurore;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen veprime të dëmshpërblimit/kompensimit për trajtimin spitalor të të sigurvearit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të shqyrtojë bazën ligjore për dëmshpërblimet shëndetësore;
- të marrë njoftimin nga i siguruari shëndetit për datën e planifikuar të shtrimit në spital (dy javë përpara datës, por jo më vonë se 48 orë) dhe për rastet emergjente (jo më vonë se 24 orë pas shtrimit në spital);
- të hapë dosjen e kompensimit për trajtimin spitalor të të sigurvearit;
- të kontrollojë, pranojë dokumentet përkatëse dhe t'i vendosë ato në dosjen e hapur për trajtimin spitalor të të sigurvearit;
- të përmbledhë dhe pasqyrojë shpenzimet e bëra, gjatë trajtimit spitalor të të sigurvearit;
- të përgatitë urdhërin e pagesës së trajtimit spitalor të të sigurvearit;
- të miratojë brenda afatit të caktuar dhe të dërgojë për

ekzekutim urdhërin e pagesës së dëmit në sektorin përkatës;

- të kryejë veprimet e mbylljes së rastit të trajtimit spitalor të të siguruarit;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi kryen veprime dëmshpërblimi/kompensimi të dëmit me pasojë vdekje.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të shqyrtojë bazën ligjore mbi dëmshpërblimet/kompensimet të dëmit me pasojë vdekje;
- plotësojë formularin/kërkesën për rimbursimin e shpenzimeve të dëmit në persona me pasojë vdekje;
- të kryejë hapjen e dosjes së kompensimit të rastit të dëmit me pasojë vdekje;
- të kryejë kontrollin, pranimin e dokumenteve dhe vendosjen e tyre në dosje;
- të dërgojë dosjen mjekut të siguresit për kryerjen e vlerësimit të shkallës së dëmit, sipas dokumentacionin përkatës dhe ekzaminimeve të tjera mjekësore të nevojshme;
- të identifikojë shkallën e dëmit, bazuar në vlerësimin me shkrim të dëmit nga mjeku i siguresit;
- të përgatitë urdhërin e pagesës së dëmit, sipas të dhënave përkatëse dhe policave nga sigurimi i detyrueshëm nga autopërgjegjësia;
- të miratojë brenda afatit të caktuar dhe të dërgojë për ekzekutim urdhërin e pagesës së dëmit në sektorin përkatës;
- të kryejë veprimet e mbylljes së rastit të dëmit me pasojë vdekjen;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikant profesional pranë shkollës (zyrat mësimore) dhe në shoqëritë e sigurimit.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e shoqërive të sigurimit.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e veprimeve të dëmshpërblimit apo kompensimit të dëmeve të ndryshme.

	– Për realizimin e modulit janë të domosdoshme njohuritë e marra në lëndën “Sigurime” Kl. 12-të. – Për vetë natyrën e modulit është e domosdoshme që t’i kushtohet rëndësi e veçantë respektimit të normativave ligjore në fuqi në fushën e punës, sigurimeve, shpërblimeve etj. – Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të kryer veprime mbi procedurat për trajtimin e dëmeve që mbulohen nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit në shoqërinë/agjencinë e sigurimeve. – Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënit.
Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit	Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme: - Mjediset e zyrave mësimore në shkollë dhe mjedise biznesi. - Kompjuter, fotokopje, shërbim interneti dhe programe kompjuterike për të përgatitur dokumentet e nevojshme. - Manuale, udhëzues dhe materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.

5. Moduli “Hartimi i ofertave të produkteve për shitje në sigurime”

Drejtimi: Ekonomi-biznes
 Profili: Sigurime
 Niveli: IV i KSHK
 Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe Kodi	HARTIMI I OFERTAVE TË PRODUKTEVE PËR SHITJE NË SIGURIME	M-17-1162-15
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për të kryer veprime të dokumentimit të produkteve ekzistuese, studimit të tregut dhe hartimit të produkteve të reja në sigurime.	
Kohëzgjatja e modulit	72 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi kryen veprime paraprake të dokumentimit të ofertave ekzistuese në sigurime. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të shqyrtojë dokumentacionit mbi ofertat ekzistuese në shoqërinë e sigurimeve; – të hartojë saktë dokumentacionin e ri mbështetës; – të plotësojë të dhënat përkatëse për një ofertë të zakonshme; – të hartojë me kujdes specifikimet përkatëse; – të kryejë rishikimin dhe kontrollin e dokumentit të hartuar për verifikimin e gabimeve të mundshme përmbajtësore, gramatikore, të formatimit etj; – të përdorë modelet e gatshme (<i>templates</i>) të ofruara; – zbatojë rregullat e drejtshkrimit dhe formatimit; – të kryejë dokumentimin e ofertave në vendin e caktuar; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgimi me listë kontrolli. RN 2 Nxënësi kryen studimin e tregut të shitjes së shërbimeve të sigurimit për produkte të reja, sipas formës më të përshtatshme. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të përcaktojë saktë objektivat e ndërmarrjes së sigurimeve	

- në fushën e shitjes së shërbimeve të sigurimit;
- të identifikojë klientelën potenciale, në bazë të interesit të të shfaqur;
- të përzgjedhë teknikat më të përshtatshme për studimin e tregut të sigurimeve, mbi bazën e lehtësive dhe vështirësive të tyre;
- të përllogarisë koston për formën/teknikën e studimit të tregut të përzgjedhur;
- të pasqyrojë saktë rezultatin e analizës së kryer, lidhur me teknikën/formën e përzgjedhur për studimin e tregut;
- të përcaktojë grupet/individët, që do të jenë objekt i studimit, sipas qëllimit dhe shprehjes së tyre të interesit;
- të mbledhë informacion mbi klientët aktualë e potencialë;
- të përpilojë saktë listat me detyrat konkrete;
- të hartojë një raport përfundimtar për klientelën aktuale dhe atë potencilale;
- të analizojë rezultatet e studimit për një rezultat të matshëm;
- të identifikojë ndryshimet/risitë në tregun aktual;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi harton produktin/ofertën e re në sigurime.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të pranojë listën e çmimeve të primeve të sigurimeve nga sektori i kontabilitetit;
- të marrë informacionin e nevojshëm nga sektorët e tjerë të ndërmarrjes së sigurimeve;
- të hulumtojë sipas kategorive të klientelës produktet e përshtatshme;
- të kryejë veprime të përshtatjes së produkteve për klientelën potenciale, në bazë të interesit të tyre të shfaqur;
- të përzgjedhë produktet mbi bazën e përputhshmërisë së interesit të shfaqur nga klientët, si dhe objektivave të ndërmarrjes së sigurimeve;
- të prezantojë produktin/shërbimin e ri të sigurimeve;
- të dokumentojë produktin e krijuar, në funksion të qëllimit;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi prezanton shërbimin e ri të sigurimeve para klientëve.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë në mënyrë të saktë dhe të qartë materialet informative mbi produktet e sigurimeve për klientët aktualë dhe ata potencialë, individë apo grup, biznes apo shoqëri, institucione apo organizata etj;
- të përgatisë një listë përmbledhëse të produkteve/shërbimeve dhe çmimeve përkatëse;
- të hartojë oferta speciale, në varësi të individëve/grupeve dhe nevojave të tyre;
- të shpërndajë informacionin, bazuar në listë kontaktet e ndërmarrjes së sigurimeve;
- të hartojë dhe të plotësojë saktë formularët në dosjet e klientëve aktualë/potencialë në ndërmarrjen e sigurimit;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve.

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikat profesionale pranë shkollës (zyrat mësimore) dhe në shoqëritë e sigurimit.
- Duke u zhvilluar në shoqëritë ose agjencitë e sigurimeve, ekzistojnë mundësi për njohjen dhe realizimin cilësor të këtij moduli, bazuar në shumëllojshmërinë e situatave dhe shërbimeve që kërkohen/ofrohen në to.
- Mësuesi të japë vazhdimisht udhëzime të sakta dhe të qarta për përzgjedhjen e teknikave të studimit të tregut.
- Nxënësi duhet të angazhohet konkretisht në përzgjedhjen e teknikës, informimin e klientelës, mbledhjen dhe analizën e informacionit.
- Nxënësi duhet të jetë i aftë të përpunojë informacionin, të marrë vendim të shpejtë, të sigurojë minimumin e kostove për klientin, si dhe shoqërinë e sigurimit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet t'i vihet theksi verifikimit të shkallës së arritjeve të shprehive praktike për të kryer veprime të dokumentimit të produkteve ekzistuese, studimit të tregut dhe hartimit të produkteve të reja në sigurime.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënësit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Zyrat mësimore në shkollë.
- Mjediset e shoqërive të sigurimit.
- Kompjuter me akses në internet.
- Mjete komunikimi si E-Mail, telefon, fax etj.
- Mjete kancelarie.
- Formularë model të hartuar nga vetë nxënësit.

6. “Komunikimi dhe zgjidhja e problemeve”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli : IV I KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	KOMUNIKIMI DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE	M-17-1984-23
Qëllimi i modulit	Një modul praktik, që i pajis nxënësit me aftësi praktike, në lidhje me koncepte të rëndësishme si, komunikimi me eprorët dhe kolegët, identifikimi i problematikave në vendin e punës, si dhe zgjidhja e problemeve profesionale.	
Kohëzgjatja e modulit	30 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar kl.12-të, në profilin mësimor “Sigurime”, Niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi komunikon me eprorët dhe kolegët. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: - të identifikojë aftësitë e duhura, si çelësi i komunikimit të efektshëm në ndërmarrje; - të ndërtojë kanalet e komunikimit; - të adresojë drejt dhe saktë problematikën; - të zhvillojë aftësinë e përshtatjes, gjatë komunikimit të brendshëm dhe të jashtëm; - të përcaktojë aftësitë që influencojnë sjelljen e individit në marrëdhëniet e punës; - të zbatojë rregullat e komunikimit me eprorët, duke përdorur inteligjencën emocionale; - të zbatojë rregullat e komunikimit me kolegët, duke përdorur inteligjencën emocionale; - të zbatojë standardet e sjelljes profesionale, gjatë komunikimit; - të zbatojë rregullat e higjienës, gjatë komunikimit me eprorët dhe kolegët; - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: - Pyetje përgjigje me gojë. - Demonstrim. - Vëzhgim me listë kontrolli. RN 2 Nxënësi identifikon problematikat në vendin e punës, si	

dhe aftësitë për zgjidhjen e tij.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të indentifikojë llojin e problemit që ka hasur në vendin e punës;
- të grumbullojë informacionin e nevojshëm në lidhje me problematikat;
- të përpunojë informacionin e grumbulluar;
- të përcjellë informacionin në mënyrë efektive;
- të bashkëpunojë me kolegët për zgjidhjen e problemit;
- të menaxhojë emocionet;
- të demonstrojë etikë, gjatë trajtimit të problemit në vendin e punës;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Demonstrim.
- Kontrolli i dosjes personale e nxënësit.

RN 3 Nxënësi zgjidh problemet në mjedisin e punës.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të vlerësojë aspektin kulturor të problemit;
- të përcaktojë dukuritë që e shoqërojnë problemin;
- të përcaktojë rëndësinë e problemit;
- të përcaktojë rolin e secilit prej faktorëve që kanë shkaktuar problemin;
- të përzgjedhë mënyrën e duhur për trajtimin e problemit;
- të kryejë një analizë konstruktive;
- të ofrojë zgjidhje intuitive dhe ide në varësi të problemit;
- të transmetojë energji pozitive;
- të bashkëpunojë në gjetjen e zgjidhjeve të problemeve, duke mirëpritur çdo këshillë dhe kritikë si një shtysë për të përmirësuar performancën personale dhe të grupit të punës;
- të argumentojë në forma të ndryshme (me gojë, me shkrim) qëndrimin e vet për problemin e identifikuar;
- të prezantojë qëndrimin e tij/saj, duke përdorur drejt gjuhën e shprehur ose të shkruar;
- të ndërmjetësojë mes palëve, duke përdorur teknikat e duhura të komunikimit;
- të përdorë instrumentet ligjorë, kombëtare dhe ndërkombëtare, që kanë në fokus zgjidhjen e problematikave të ndryshme në punë;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Demonstrim.

- Kontrolli i dosjes personale e nxënësit.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet kryesisht në mjedise reale të punës në biznes/ zyrave mësimore.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të vërë në dispozicion të nxënësve legjislacionin shqiptar për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurinë në punë të punonjësve dhe të parandalimit, mbrojtjes, neutralizimit dhe shpëtimit ndaj fatkeqësive natyrore, zjarrit etj, si dhe evakuimit të punonjësve.
- Nxënësit duhet të përdorin Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në komunikimin me të tjerët.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike, si komunikimi me eprorët dhe kolegët, identifikimi i problematikave në vendin e punës, si dhe zgjidhja e problemeve profesionale.
- Mësimdhënësi/mentori i praktikës duhet të mbikqyrë respektimin e rregullave të sigurimit teknik, të mbrojtjes së mjedisit dhe mirëmbajtjes së ambientit dhe pajisjeve të zyrës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Standardet ndërkombëtare të punës (konventat).
 - Kuadri shqiptar për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve në punë.
 - Kodi i punës.
 - Kodi etik.
 - Rregullore të brendshme.
 - Kompjuter.
-

7. Moduli: “Marketingu në shoqëritë e sigurimeve”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe Kodi	MARKETINGU NË SHOQËRITË E SIGURIMEVE	M-17-1591-19
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të kryer promovimin e shoqërisë dhe produkteve të sigurimit, si edhe për të krijuar imazhin e shoqërisë.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar kl.12-të, të profilit mësimor “Sigurime”, Niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi zbaton planin e marketingut të shoqërisë së sigurimeve produktit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të parashikojë hapat dhe strukturën e planit marketing; – të evidentojë grupet e synuara të klientëve, sipas produkteve; – të përzgjedhë kanalet e shpërndarjes, sipas produktit që promovohet; – të kontribuojë në hartimin e një plani të saktë, të qartë dhe të detajuar të masave për promovimin e “shoqërisë”; – të kryejë llogaritje të kostove përkatëse të promovimit të “shoqërisë”; – të hartojë listat e përgjegjësive për promovimin e “shoqërisë” dhe planin e kontrollit për realizimin e detyrave në fushën e promovimit; – të kontribuojë në përzgjedhjen e produkteve të reja që do të hidhen në treg; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli. RN 2 Nxënësi krijon imazhin e “shoqërisë” së sigurimit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të kontribuojë në konceptimin e imazhit të shoqërisë dhe	

evidentojë saktë se çfarë do të kërkohet të përcillet tek të tretët;

- të kontribuojë në konceptimin e logos së “shoqërisë”, e cila të përshtatet me objektin e veprimtarisë dhe imazhin e konceptuar;
- të kontribuojë në hartimin e një motoje, që karakterizon më mirë imazhin, veprimtarinë dhe pritshmërinë për “shoqërisë”;
- të kontribuojë në konceptimin dhe hartimin e fletëpalosjeve, katalogjeve dhe materialeve të tjera të shkruara, për të promovuar shoqërinë në përputhje me imazhin që kërkohet të krijohet;
- të hartojë formularë dhe dokumente model me “kokën” dhe ngjyrat e “shoqërisë”, për t’u përdorur në vazhdim në korrespondencën me të tretët;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi realizon fushatën promovuese të produkteve të sigurimit dhe të “shoqërisë”.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kontribuojë në përcaktimin e drejtë të grupit të synuar, në varësi të tregut të “shoqërisë”;
- të mbajë parasysh konsumatorin aktual të produkteve të sigurimit, sepse ai është reklamuesi më i mirë i vetë asaj;
- të kontribuojë në përzgjedhjen e bartësit të reklamës në varësi të madhësisë së tregut, grupit të synuar, kostove të reklamës etj;
- të kontribuojë në përzgjedhjen e njërës prej teknikave të reklamimit, për formulimin e mesazhit të reklamës;
- të kontribuojë në formulimin e konceptit të një reklame me strukturë të zakonshme;
- të kontribuojë në realizimin e promovimit të përfitimeve nga produkti në “zemrën” e strukturës së reklamës, pra tek “trupi”;
- të kontribuojë në formulimin e sloganit të fushatës së reklamës;
- të bëjë prezantimin e duhur të reklamës së hartuar;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikant profesional pranë shkollës (zyrat mësimore).
- Trajtimi i këtij moduli duhet të shtrihet gjatë gjithë vitit

e nxënësve.	shkollor. Ai mund të zhvillohet paralelisht me module të tjera. – Për realizimin e modulit dhe RN-ve të tij, nxënësit punojnë me grupe. – Mësuesi duhet të nxisë aftësitë krijuese të nxënësve, duke i inkurajuar për gjenerimin e ideve, për përdorimin e burimeve të ndryshme të informimit (internet, gazeta, revista, fletëpalosje, kontaktet me ekspertë dhe me konsumatorë etj), si dhe duke u lejuar hapësirën dhe kohën e nevojshme për të punuar. – Ata duhet të nxiten të diskutojnë për hapat e punës që do të ndiqen për realizimin e reklamës, për idetë e paraqitura, si edhe të vlerësojnë arritjet e nxënësve të tjerë. Gjithashtu, ata duhet të nxiten që të bashkëpunojnë sa më shumë me njëri-tjetrin. – Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të kryer promovimin e shoqërisë dhe produkteve të sigurimit, si edhe për të krijuar imazhin e shoqërisë së sigurimit. – Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënësve.
Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit	Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme: – Mjediset e zyrave mësimore në shkollë. – Mjete kancelarie. – Kompjuter. – Internet. – Fletëpalosje dhe materiale të ndryshme reklame të marra në shoqëri të ndryshme.

8. Moduli: “Veprime të shitjes në sigurime”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe Kodi	VEPRIME TË SHITJES NË SIGURIME	M-17-1165-19
Qëllimi i modulit	Një modul, që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të kryer procedurën e shitjes, në kushtet e një shoqërie sigurimi, si edhe për të dokumentuar dhe regjistruar shitjet.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar kl. 12-të, të profilit mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi kryen identifikimin e klientëve aktualë dhe potencialë për shoqërinë e sigurimit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të verifikojë klientët aktualë të shoqërisë së sigurimit; – të hartojë statistika të shitjeve, duke u mbështetur në kartelat e klientëve; – të listojë klientët potencialë në varësi të nevojave të tyre; – të hartojë statistika të sakta të shitjeve të periudhave të kaluara të analizuara, sipas klientëve; – të përcaktojë saktë klientët e preferuar dhe format e trajtimit të veçantë të tyre, në të ardhmen; – të kërkojë me kujdes informacione për klientët potencialë; – të kërkojë informacione mbi klientët në tregun kombëtar, duke përdorur knanalet e ndryshme të informimit; – të klasifikojë produktet që do të ofrojnë në varësi të klientëve; – të përcaktojë kriteret e marrjes në sigurim të klientëve dhe subjekteve potencialë; – të vlerësojë riskun dhe probabilitetin e “ngjarjes së sigurimit”; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli. RN 2 Nxënësi prezanton produktet dhe kryen shitjen. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:	

- të identifikojë nevojat e klientit për t’u siguruar;
- t’i prezantojë klientit produktet me gjuhë të qartë, të kuptueshme, me etikë profesionale;
- të llogarisë primin e sigurimit, sipas produktit të sigurimit;
- të bindë klientin për kushtet dhe primin e sigurimit;
- të listojë dhe pranojë dokumentet kryesore të marrjes në sigurim, sipas kërkesës së klientit;
- të ruajë të dhënat e klientit në sistemin elektronik;
- të printojë në tre kopje të dhënat në policën e sigurimit në printer me gjilpërë;
- të nënshkruajë policën e sigurimit/kontratën nga klienti, nga vetë agjenti dhe drejtori i përgjithshëm, si dhe të kontrollojë praninë e vulës së kompanisë;
- të lëshojë të plotësuar mandatin e arkëtimit të pagesës së sigurimit, kur klienti paguan cash;
- të pranojë **urdhër xhirimin (UXH)** e lëshuar nga banka, në rastet kur klienti paguan nëpërmjet saj;
- të plotësojë dhe dokumentojë faturën tatimore;
- të përgatisë dosjen mujore me produktet e sigurimit të shitura;
- të dorëzojë fizikisht dosjen me dokumentet e produkteve të sigurimeve të shitura, si dhe të raportojë mbi to;
- të regjistrojë shitjet në regjistrat përkatës;
- të argumentojë refuzimin e shitjeve;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi kujdeset për klientët në vazhdimësi.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë në bashkëpunim me sektorin e marketingut dhe përzgjedhë, materialet informative që do t’u dërgohen subjekteve dhe klientëve potencialë;
- të postojë dhe dërgojë E-Mail subjekteve dhe klientëve të ndryshëm për vendosjen e marrëdhënieve të biznesit me to;
- të përpunojë saktë përgjigjet e marra nga subjektet dhe klientët, duke veçuar ato subjekte apo klientë, të cilat shfaqin interes dhe mund të jenë klientë në të ardhmen;
- të hartojë lista të plota të firmave, me të cilat parashikohet të vazhdohen marrëdhëniet e biznesit;
- të parashikojë në bashkëpunim me departamentin e marketingut, nxitësa të shitjes për subjektet dhe klientët aktualë;
- të dërgojë informacione të plota, lista çmimesh dhe katalogje, subjekteve dhe klientëve të cilët kanë shfaqur interes për bashkëpunim;
- të informojë saktë, qartë dhe në vazhdimësi, klientët mbi risitë në produkte dhe veprimtari të sigurimit;

- të hartojë, në bashkëpunim me sektorin e marketingut, oferta të veçanta, si dhe të planifikojë nxitës të ndryshëm të shitjes për këta klientë;
- të përgatisë dhe dërgojë në kohë materialet e duhura informuese dhe reklamuese për klientët ekzistues;
- të përgatisë, në bashkëpunim me sektorin e marketingut, oferta bindëse dhe nxitëse dhe t'i dërgojë ato në kohë;
- të përpunojë anketa të orientuara nga qëllimi për subjektet dhe klientët aktualë, për të matur shkallën e kënaqësisë së tyre, arsyet përse ata deri tani kanë zgjedhur firmën tonë, si dhe kërkesat e ndryshme që ata kanë për të ardhmen;
- të përpunojë saktë dhe në kohë anketat e kthyer nga klientët;
- të hartojë lista të qarta dhe të plota të kërkesave, dëshirave, vërejtjeve të subjekteve dhe klientëve aktualë;
- të evidentojë saktë, veprimet për plotësimin e kërkesave të subjekteve dhe klientëve, në bashkëpunim me sektorin e marketingut;
- të llogarisë saktë kostot shitesë që ka firma, për plotësimin e të gjitha kërkesave dhe vërejtjeve të klientëve, si dhe të përcaktojë efektivitetin e tyre;
- të marrë vendim mbi kërkesat të cilat do të plotësohen, si dhe të hartojë planin e detajuar të veprimeve dhe përgjegjësi për përmbushjen e tyre;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen shitje në webshop.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hyjë në faqen e web-shop-it të “shoqërisë”, duke ndjekur procedurën e saktë;
- të kontrollojë rubrikën e porositë dhe evidentojë saktë dhe qartë porositë e reja që duhet të përpunohen;
- të printojë porositë dhe kalojë ato për përpunim në punonjës të përkatës, duke ndjekur të njëjtën procedurë me atë të shitjeve në forma të tjera;
- të regjistrojë saktë porositë në regjistrin e tyre, duke bërë shënime të duhura për të evidentuar origjinën e porosisë;
- të dërgojë në formë elektronike konfirmimin për marrjen e porosisë;
- të ruajë porositë në formën e përshtatshme dhe të posaçme elektronike për ta përdorur për qëllime të mëtejshme;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

**Udhëzime për
zbatimin e modulit
dhe për vlerësimin e
nxënësve.**

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikën profesionale pranë shkollës (zyrat mësimore) dhe në shoqëritë e sigurimit.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për t'u informuar mbi “tregun”, ruajturi dhe motivuar klientët aktualë, siguruar klientë të rinj, hartuar kontrata shitblerjeje, kryer shitjet, dokumentuar dhe regjistruar ato.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të kryer procedurën e shitjes, në kushtet e një shoqërie sigurimi, për të dokumentuar dhe regjistruar shitjet, si dhe vendosjen dhe ruajtjen e marrëdhënieve me klientët dhe kryerjen e shitjeve.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënësve.

**Kushtet e domosdoshme
për realizimin e modulit**

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjediset e zyrave mësimore.
 - Mjediset e biznesit.
 - Materiale kancelarie.
 - Dokumente të ndryshme korrespondence model nga ndërmarrjet reale dhe të përgatitura nga mësuesi.
 - Formularë, dëftesa lëvrime, fatura, regjistra të shitjeve të marra nga praktika ose përpunuar në modulet e mëparshme.
 - Kompjuter i lidhur me internetin.
-

9. Moduli: “Veprime të blerjes në sigurime”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe Kodi	VEPRIME TË BLERJES NË SIGURIME	M-17-1166-19
Qëllimi i modulit	Një modul, që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të kryer procedurën e blerjes, në kushtet e një tregu konkurrues, si dhe për të dokumentuar dhe regjistruar blerjet.	
Kohëzgjatja e modulit	30 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar kl. 12-të, të profilit mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi evidenton furnitorët potencialë për plotësimin e nevojave administrative. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të kërkojë dhe mbledhë informacione për furnitorët nga kanale të ndryshme; – të klasifikojë furnitorët në varësi të nevojave për blerje; – të hartojë lista të furnitorëve potencialë; – të hartojë statistika të sakta të blerjeve të biznesit për periudhat e kaluara; – të hartojë lista të furnitorëve për plotësimin e nevojave të blerjes së policave fizike të sigurimit; – të hartojë lista të furnitorëve për plotësimin e nevojave të blerjes së produkteve kancelarike; – të hartojë lista të furnitorëve për plotësimin e nevojave të marketingut si banerat, kartevizitat etj; – të hartojë lista të subjekteve për plotësimin e nevojave të mirëmbajtjes (ndërtesës, elektrike, hidraulike etj); – të hartojë lista të subjekteve për plotësimin e nevojave për sigurimin e ambienteve të shitjes dhe pajisjen e tyre me orienditë e nevojshme, sipas kërkesës; – të hartojë formularët e njoftimit të nevojave për blerje personale; – të përpunojë saktë formularët e njoftimit të nevojave të dorëzuar nga personeli; – të hartojë saktë dhe në mënyrë të detajuar formularin përmblledhës të nevojave të personelit;	

- të përcjellë në kohë formularin përmbledhës për porositjen e mallrave;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi blen shërbimin e mbulimit të dëmit të të siguarve.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kërkojë informacion për subjektet potencialë ekzistues, ku mund të blihen shërbimet e mbulimit të dëmit të të siguarve;
- të kërkojë informacion në faqet e internetit të subjekteve për llojin e veprimtarive që ushtrojnë;
- të hartojnë listat përmbledhëse të subjekteve potencialë për blerjen e shërbimit spitalor;
- të hartojnë listat përmbledhëse të subjekteve potencialë për blerjen e shërbimit të serviseve të makinave;
- të hartojnë listat përmbledhëse të subjekteve potencialë për blerjen e shërbimit të firmave të ndërtimit;
- të analizojë nevojat për blerjen e shërbimeve dhe llojin e tyre;
- të vendosë marrëdhëniet kontraktuale me subjektin përkatës;
- të përcaktojë kushtet dhe kriteret e ofrimit të shërbimit, sipas kërkesës së të siguarit;
- të kryejë llogaritje të shpenzimeve të mbulimit të dëmit, sipas procedurave përkatëse;
- të përcaktojë mënyrën e shlyerjes së shpenzimeve të mbulimit të dëmit për subjektet përkatëse (me rimbursim apo klering);
- të plotësojë dokumentet dhe faturat përkatëse të ofrimit të shërbimit për mbulimin e dëmit, sipas llojit të tij;
- të realizojë një dokumentim të plotë të blerjes së shërbimit për mbulimin e dëmit të të siguarve;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi vendos marrëdhënie me “firmat” korresponente.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të evidentojë subjektet që ato kanë nevojë për sigurim, duke iu referuar llojit të aktivitetit që ato ushtrojnë;
- të përcaktojë veçoritë e blerjeve nga “firmat” korresponente;
- të analizojë nevojat për blerje të veçanta vetëm për pjesën administrative;
- të vendosë marrëdhënie me “firmat” korresponente;
- të hartojë kërkesën për oferta me spitalet potenciale, sipas llojit të shërbimit që kërkohet;

- të hartojë dhe dërgojë kërkesat për oferta të shërbimit shëndetësor spitalor dhe qendra shëndetësore;
- të përgatitë porositë përkatëse, sipas llojit të shërbimit që duhet të mbulohet;
- të përgatitë kërkesën për oferta me bankat, sipas nevojave;
- të hartojë dhe dërgojë kërkesat për oferta, në bankat potenciale;
- të përgatitë porositë përkatëse për bankat;
- të përgatitë kërkesat për oferta me shtypshkronjat;
- të hartojë dhe dërgojë kërkesat për oferta për shtypshkrime;
- të përgatitë porositë përkatëse, sipas nevojave;
- të përgatitë kërkesat për oferta me serviset e automjeteve;
- të hartojë dhe dërgojë kërkesat për oferta tek serviset e automjeteve potencial;
- të përgatitë porositë përkatëse, sipas nevojave;
- të përgatitë kërkesat për oferta me firmat e ndërtimit;
- të hartojë dhe dërgojë kërkesat për oferta;
- të përgatitë porositë përkatëse;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen blerjet për shoqërinë, personelin dhe i regjistron ato.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përpunojë dhe grupojë saktë nevojat e personelit, sipas përcaktimeve të bëra;
- të shqyrtojë kartelat e furnitorëve aktualë të blerjeve për personelin, si dhe të evidentojë qartë furnitorët potencialë, nga mund të kryhen blerjet;
- të kërkojë informacione në treg mbi “shoqërinë” në faqet e internetit;
- të kontrollojë gjendjen e blerjeve dhe llogarisë saktë nevojat për blerje;
- të hartojë urdhra të plota dhe të qarta blerjeje;
- të kërkojë oferta nga furnitorët që tregtojnë mallrat e kërkuara dhe të evidentuar në listat e furnitorëve;
- të regjistrojë saktë ofertat e marra nga furnitorët;
- të plotësojë saktë formularin e krahasimit të ofertave të marra;
- të krahasojë ofertat dhe llogarisë saktë ofertën më të mirë;
- të kryejë saktë porosinë për blerje;
- të regjistrojë saktë porosinë e në regjistrin e porosive të kryera;
- të regjistrojë saktë dëftesën e lëvrimit dhe faturën e blerjeve për veprimtarinë e shoqërisë;

- të kryejë regjistrimet e sakta dhe të posaçme për blerjet për personelin;
- të kryejë kontrollet e plota formale të dokumenteve për blerjet e bëra;
- të kryejë kontrollin e përputhjes së porosisë me dëftesën e lëvrimit dhe faturën;
- të përcjellë në kohë dokumentet e blerjeve në zyrën e kontabilitetit;
- të hartojë saktë dhe në kohën e duhur, ankimimet për mallrat, që nuk përputhen me kontratat ose janë të dëmtuara;
- të dërgojë në kohën e duhur me postë ose E-Mail, konfirmimet për marrjen e mallit në dorëzim;
- të regjistrojë saktë blerjet në kartelat e furnitorëve;
- të regjistrojë saktë në kartelat e furnitorëve, ankimimet e kryera në momentin e dërgimit dhe të marrjes së përgjigjes për pranimin ose jo të tyre;
- të hartojë saktë dokumentet e marrjes në dorëzim të blerjeve për biznesin në magazinë;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi kryen blerje për biznesin dhe personelin në webshop.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hyjë në faqet e web-shop të “shoqërive” të ndryshme, duke ndjekur procedurën e saktë;
- të shfrytëzojë me efikasitet informacione të ndryshme mbi “shoqëritë” dhe produktet e tyre, të marra nga web-shop-e të tjera, nga ai ku vepron “shoqëria” e jonë;
- të kërkojë informacione të orientuara, sipas vendeve ku vepron “shoqëria”, duke përdorur filtrin e kërkimit;
- të kërkojë informacione të orientuara sipas produktit të kërkuar, duke përdorur filtrin e kërkimit;
- të kërkojë informacione të orientuara sipas “shoqërisë” së kërkuar, duke përdorur filtrin e kërkimit;
- të evidentojë saktë produktet që do të porositen, “shoqëritë” përkatëse, si dhe krahasojë ofertat dhe kushtet e lëvrimit e të pagesës së tyre;
- të hyjë saktë në rubrikën e porosisë në faqen e web-shop, në të cilën është e regjistruar “shoqëria”;
- të kryejë saktë dhe të plotë porosinë e produkteve;
- të printojë saktë porosinë e kryer dhe ruajë atë;
- të regjistrojë saktë porosinë në regjistrin e porosive të kryera;
- të përcjellë në kohë porosinë për përdorime të mëtejshme, duke zbatuar të njëjtën procedurë me atë të blerjeve të

tjera;

- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve.

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikant profesional pranë shkollës (zyrat mësimore) dhe në shoqëritë e sigurimit.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për të kërkuar informacione në tregun e sigurimeve, krahasuar oferta, kryer dhe regjistruar porosi, kryer blerjet, dokumentimin dhe regjistrimet përkatëse.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për për të kryer procedurën e blerjes, në kushtet e një tregu konkurrues, për të kërkuar informacione në tregun e sigurimeve, krahasuar oferta, kryer dhe regjistruar porosi, kryer blerjet, dokumentimin dhe regjistrimet përkatëse.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjediset e zyrave mësimore në shkollë.
 - Mjedise biznesi.
 - Materiale kancelarie.
 - Dokumente të ndryshme korrespondence model nga ndërmarrjet reale dhe të përgatitura nga mësuesi.
 - Formularë, dëftesa lëvrime, fatura, regjistra të blerjeve të marra nga praktika ose përpunuar në modulet e mëparshme.
 - Kompjuter i lidhur me internetin.
-

10. Moduli: “Kontabilizime të thjeshta në sigurime”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PERSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe Kodi	KONTABILIZIME TË THJESHTA NË SIGURIME	M-17-1167-15
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të kontabilizuar veprime të ndryshme ekonomike, që mund të verifikohen në një shoqëri sigurimesh, për të kryer veprimet e mbylljes së vitit ushtrimor dhe për të hartuar bilance të thjeshta përfundimtare.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar kl. 12-të, të profilit mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1	Nxënësi kontabilizon veprimet për krijimin ose zgjerimin e shoqërisë dhe harton bilancin e saj fillestar. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të kontabilizojë saktë derdhjet e pronarëve në para dhe në natyrë, sipas llojeve; – të kontabilizojë saktë nënshkrimin e kapitalit nga ortakët në momentin e krijimit, ose gjatë veprimtarisë së “firmës”; – të kontabilizojë saktë derdhjet e kapitalit të nënshkruar në fillim dhe gjatë veprimtarisë së “shoqërisë” sonë; – të kontabilizojë saktë shumat e shpenzimeve të paguara paraprakisht për krijimin, regjistrimin, asistencën ligjore, si dhe për zgjerimin e veprimtarisë ose ndryshimin e formës juridike; – të evidentojë saktë regjistrat, që do të përdoren për pasqyrimin e veprimtarisë; – të hartojë saktë regjistrat (ditarin, librin e madh, partitarët, ditarët analitikë) në formë modelesh, të cilat mund të përdoren më vonë në veprimtarinë e ndërmarrjes; – të hartojë saktë në kompjuter regjistrat e përzgjedhur dhe që do të përdoren në vijim; – të kryejë saktë regjistrimin kontabël të gjendjeve të bilancit fillestar në ditarin Centralizator; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 2 Nxënësi kontabilizon blerjet dhe shitjet e të mirave dhe shërbimeve për biznesin e “firmës” sonë.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të çelë ditarin analitik të blerjeve, duke respektuar normativat ligjore në fuqi;
- të hartojë saktë në kompjuter ditarin analitik të blerjeve;
- të regjistrojë saktë blerjen shërbimeve në ditarin analitik të blerjeve;
- të kontabilizojë saktë blerjet në Partitarin e furnitorëve dhe kreditorëve;
- të regjistrojë saktë faturat në regjistrin e faturave të marra dhe kontrollojë afatet e skadencës së pagesës së tyre;
- të çelë saktë ditarin analitik të shitjeve;
- të hartojë saktë në kompjuter një model të ditarit analitik të shitjeve;
- të kontabilizojë saktë faturat e shitjes në librin e shitjeve të kryera, duke zbatuar normativat tatimore përkatëse;
- të kontabilizojë shitjet dhe marrëdhëniet përkatëse me klientët në partitarët e tyre;
- të regjistrojë saktë faturat e emetuara në regjistrin e tyre në funksion të ndjekjes së afateve;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

RN 3 Nxënësi kontabilizon shpenzimet dhe detyrimet e punës, sigurimet dhe TAP.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të regjistrojë saktë duke u bazuar në listëpagesën e pagave shpenzimet e punës, detyrimet ndaj personelit, sigurimeve dhe shtetit për TAP;
- të kontabilizojë saktë, duke u bazuar në listëpagesat e sigurimeve, shpenzimet përkatëse që përballohen nga ndërmarrja;
- të hartojë saktë dhe qartë deklaratat mujore të TAP dhe të kryejë procedurat e dërgimit të tyre në degën e tatimeve;
- të hartojë dhe plotësojë UXH dhe dokumentacionin e nevojshëm të plotë e të saktë, për t’u dërguar në bankë, për pagesën e shpërblimeve të punës;
- të përcjellë në kohë në bankë dokumentet dhe UXH e pagesës së shpërblimeve, kuotave të sigurimeve dhe TAP;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

RN 4 Nxënësi kryen regjistrimet kontabël që lidhen me aktivet afatgjata (AA) në “firmë”.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë saktë kontabilizimin e blerjes, marrjes falas dhe sjelljen nga ortakët të aktiveve afatgjata;
- të llogarisë saktë, me metoda të ndryshme, amortizimin e aktiveve afatgjata, sipas llojeve dhe grupeve të tyre;
- të kontabilizojë saktë shpenzimet e amortizimit të AA;
- të zbatojë me rigorozitet normativat ligjore në fuqi, për llogaritjen dhe regjistrimin e shpenzimit të zbritshëm të amortizimit, sipas llojeve të AA;
- të kontabilizojë saktë daljen e AA jashtë përdorimit, faljen, shitjen e tyre;
- të llogarisë saktë rezultatin nga veprimet me AA;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi kontabilizon shpenzime, të ardhura, pagesa dhe arkëtime të tjera.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kontabilizojë saktë shpenzimin dhe pagesën për taksat lokale;
- të shkarkojë dhe dorëzojë urdhër pagesat për kuotat e parashikuara të tatimit mbi fitimin;
- të shkarkojë dhe dërgojë në bankë urdhër pagesat për pagesën e tatimit mbi fitimin në rastin e biznesit të vogël;
- të kontabilizojë saktë pagesat për tatimin mbi fitimin;
- të kontabilizojë saktë shpenzimet për blerjet e materialeve të zyrës dhe mirëmbajtjes dhe i pagesën e tyre;
- të kontabilizojë saktë shpenzimet për shërbime të tjera të blera (energji, telefon, ujë, internet, etj) dhe pagesën e tyre;
- të kontabilizojë saktë shpenzimet/pagesat për interesa, qira etj;
- të kontabilizojë saktë arkëtimet/të ardhurat nga interesa e qira;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 6 Nxënësi kryen veprimet e mbylljes, hartimin e bilancit përfundimtar dhe deklarimin e tatimit përfundimtar mbi fitimin.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë saktë kontabilizimin e përmbledhjes së shpenzimeve;
- të regjistrojë saktë në kontabilitet përmbledhjen e të ardhurave;
- të kuadrojë llogarinë rrjedhëse bankare dhe kontabilizojë diferencat eventuale;
- të llogarisë saktë dhe evidentojë qartë, rezultatin ekonomik të ndërmarrjes;
- të hartojë saktë dhe sipas normativave ligjore në fuqi, bilancin e thjeshtë të veprimtarisë së agjencisë së sigurimeve.
- të delarojë online në afat tatimin përfundimtar mbi fitimin;
- të delarojë online në afat pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve;
- të delarojë online në afat fitimin e parashikuar për vitin e ardhshëm;
- të shkarkojë dhe dorëzojë në bankë urdhër pagesës për pagesën e diferencave të tatimit përfundimtar të fitimit;
- të plotësojë saktë formularin për rimbursim të tatim fitimit të derdhur tepër;
- të kontabilizojë saktë tatimin e fitimit përfundimtar dhe pagesën e diferencave;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve.

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikën profesionale pranë shkollës (zyrat mësimore) dhe në shoqëritë e sigurimit.
- Realizimi i RN 3 ka si veçori që duhet të trajtohet në atë mënyrë që i përshtatet veprimtarisë së shoqërisë së sigurimeve. Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet e dokumenteve dhe formularëve të marrë nga praktika e ndërmarrjeve ekonomike.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e veprimeve që janë objekt i modulit;
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e proceseve të punës për të kërkuar informacione në tregun e sigurimeve, krahasuar oferta, kryer dhe regjistruar porosi, kryer blerjet, dokumentimin dhe regjistrimet përkatëse.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënit.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjediset e zyrave mësimore në shkollë.
 - Mjedise biznesi
 - Materiale kancelarie.
 - Dokumente të ndryshme dhe formularë e rregjistra kontabël model nga ndërmarrjet reale dhe të përgatitura nga mësuesi.
 - Materiale të ndryshme informative mbi procedurat e shlyerjes së detyrimeve.
 - Kompjuter.
-

11. Moduli: “Prezantimi në panairë i shoqërisë së sigurimit”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe Kodi	PREZANTIMI NË PANAIRESË I SHOQËRISË SË SIGURIMIT	M-17-1168-19
Qëllimi i modulit	Një modul që i përgatit nxënësit të kryejnë veprimet e përgatitjes së stendave, të materialeve të shkruara të reklamës dhe promocionit për panairët në të cilat merr pjesë shoqëria e sigurimit, të kryejnë veprimet dhe bisedat e shitjes në panair, si dhe veprimet e nevojshme pas panairit.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar kl. 12-të, të profilit mësimor “Sigurime”, niveli IV i KSHK.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi kryen veprime paraprake për pjesëmarrje në panair. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të përcaktojë qartë mesazhin që do të përcillet në panair nga “shoqëria e sigurimit” në lidhje me veprimtarinë dhe identitetin e saj; – të hartojë lista të sakta dhe të plota të detyrave që duhet të kryhen, për përgatitjen e “shoqërisë së sigurimit” për panair; – të kryejë qartë ndarjen e detyrave, përcaktimin e afateve kohore dhe përgjegjësi përkatese për përmbushjen e detyrave për pjesëmarrjen në panair; – të hartojë lista të plota të materialeve që duhen për pjesëmarrjen në panair; – të llogarisë saktë dhe hartojë pasqyra të qarta të kostove të panairit; – të parashikojë mënyrën e mbulimit të kostove të pjesëmarrjes në panair; – të plotësojë formularin e aplikimit në panair; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli	

RN 2 Nxënësi përgatit materialet për t'u paraqitur në panair.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë dhe printojë policat e sigurimit, kontrata shitjeje, konfirmime porosish, fatura tatimore;
- të përpunojë katalogun e panairit duke respektuar rregullat mbi elementët e domosdoshëm të tij;
- të hartojë fletëpalosje dhe materiale të tjera reklamuese edhe informuese;
- të hartojë oferta speciale për të nxitur shitjet në panair;
- të përzgjedhë mënyrën si të bëjë të njohur vizionin e “shoqërisë së sigurimit”;
- të përcaktojë saktë dhe qartë përmbajtjen, strukturën dhe paraqitjen e prezantimeve elektronike dhe audiovizive që do të prezantohen në panair;
- të sigurojë veshjen që përmban elementë të identitetit të “shoqërisë së sigurimit”; të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi prezanton “shoqërinë e sigurimit” dhe produktet e saj në panair.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë saktë promocionin e “shoqërisë së sigurimit” dhe produkteve të saj;
- të kryejë saktë promocionin e “shoqërisë së sigurimit” dhe produkteve të saj, me anë të prezantimeve elektronike ose audiovizuale;
- të kryejë saktë promocionin e “shoqërisë së sigurimit” dhe produkteve të saj, gjatë panairit, nëpërmjet shpërndarjes së dhuratave;
- të informojë klientët për produktet që ofrohen;
- të hartojë lloje të ndryshme kontratash, në varësi të klientëve;
- të realizojë me sukses shitjet;
- të hartojë faturën përmbledhëse të shitjeve të panairit;
- të regjistrojë shitjet në panair në regjistrat përkatës;
- të llogarisë saktë rezultatin ekonomik të panairit;
- të hartojë statistika të sakta, të plota dhe domethënëse mbi veprimet e panairit;
- të interpretojë saktë statistikat e hartuara, për efekt të kryerjes së vlerësimeve dhe krahasimeve me periudhat e kaluara;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

**Udhëzime për
zbatimin e modulit
dhe për vlerësimin
e nxënësve.**

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikën profesionale pranë shkollës (zyrat mësimore).
- Për vetë natyrën e tij ai realizon një kombinim të sistemit modular të praktikave mësimore me atë të punës në projekte. Përgatitja për panair është një projekt i madh i cili planifikohet dhe realizohet nga gjithë klasa.
- Për vetë natyrën e tij, ky modul duhet të realizohet jo më parë se semestri i dytë i shkollës. Në këtë mënyrë nga njëra anë nxënësit do të kenë marrë njohuritë e nevojshme në lëndët e ekonomisë së ndërmarrjes dhe marketingut.
- Për të mundur realizimin e modulit, mund të organizohen disa kohë më parë, kur është e mundur, edhe vizita në panair të ndërmarrjeve reale.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për përgatitjen e stendave, të materialeve të shkruara, të reklamës dhe promocionit, për kryejnë veprimeve dhe bisedave të shitjes në panair, si dhe veprimeve të nevojshme pas panairit.
- Për realizimin e modulit janë të domosdoshme njohuritë e marra në lëndën “Sigurime” dhe “Marketingu” Kl. 11-të.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e veprimeve të përgatitjes së stendave, të materialeve të shkruara të reklamës dhe promocionit për panairin në të cilat merr pjesë shoqëria e sigurimit, të kryejnë veprimet dhe bisedat e shitjes në panair, si dhe veprimet e nevojshme pas panairit.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënësit.
 - Vëzhgim me listë kontrolli.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e zyrave mësimore në shkollë.
 - Materiale kancelarie.
 - Statistika të panairove të mëparshme të përpunuara nga nxënës të viteve të kaluara.
 - Kompjuter.
 - Materiale të ndryshme audiovizuale, foto, filma që ilustrojnë paraqitje në panair të mëparshme.
-

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar

1. Moduli “Sigurimi, përpunimi dhe administrimi i informacionit”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe Kodi	SIGURIMI, PËRPUNIMI DHE ADMINISTRIMI I INFORMACIONIT	M-17-1169-15
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për të siguruar informacionin nga burime të ndryshme, përpunuar dhe administruar atë në mënyrë të përshtatshme.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi evidenton burimet eventuale të informacionit për shoqërinë e sigurimit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të sigurojë informacione sa më të plota dhe të përshtatshme nga kontaktet e vazhdueshme me klientët, furnitorët, investitorët etj, gjatë veprimeve të vazhdueshme të biznesit; – të hartojë saktë formularë dhe pyetësorë të qartë për sigurimin e informacionit, nëpërmjet fushatave të marketingut; – të kërkojë, gjejë dhe mbledhë informacionin nga burime të ndryshme zyrtare (gazeta, botime ligjore etj); – të evidentojë mediat dhe emisionet, nga të cilat mund të sigurohen informacione në interes të biznesit; – të hartojë listat e detyrave për sigurimin e informacioneve në vazhdimësi; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli. – Kontrolli i dosjes personale e nxënësit.	

RN 2 Nxënësi siguron në mënyrë të orientuar informacionin nga interneti dhe e ruan atë në mënyrë të përshtatshme.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të evidentojë saktë “motorin e kërkimit” të informacionit në internet;
- të evidentojë fjalët kyç të përshtatshme për kërkimin e informacionit në internet;
- të evidentojë faqe të cilat përmbajnë informacionin e përshtatshëm për ndërmarrjen;
- të kryejë në vazhdimësi ri kontroll të sakta dhe të plotë, duke provuar fjalët kyç të gjetura dhe saktësinë e informacionin në dispozicion;
- të ruajë saktë në “my favorites” adresat në të cilat gjendet informacioni i përshtatshëm për ndërmarrjen;
- të organizojë “my favorites” në mënyrë të përshtatshme, sipas qëllimeve të ndërmarrjes dhe llojit të informacioneve;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Kontrolli i dosjes personale të nxënësit.

RN 3 Nxënësi siguron informacione nëpërmjet E-Mail dhe organizon ruajtjen dhe administrimin e tij.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kërkojë dhe evidentojë adresat e e-mail në të cilat mund të drejtohet për kërkimin e informacionit;
- të ruajë saktë në *Address Book* në kompjuter adresat në dispozicion;
- të dërgojë dhe presë në rregull E-Mail për të kërkuar dhe marrë informacione;
- të seleksionojë siç duhet, informacionet e marra dhe evidentojë ato të nevojshme në vazhdimësi;
- të grupojë saktë folderat e mailbox, sipas destinacionit të E-Mail që ato përmbajnë;
- të ruajë saktë E-Mail-et në folderat përkatës;
- të përcjellë me korrektësi dhe në kohën e duhur, informacionin të të gjithë të interesuarit për të në ndërmarrje;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi përpunon informacionin e siguruar nga burime të ndryshme, duke ia përshtatur nevojave të shoqërisë së

sigurimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të shqyrtojë me përgjegjshmëri dhe cilësi informacionin e mbledhur, duke veçuar atë të panevojshëm nga ai që do të përdoret në vazhdimësi;
- të grupojë saktë informacionet e mbledhura nga burime të tjera në varësi të qëllimeve për të cilat ai mund të përdoret;
- të grupojë saktë informacionin, sipas sektorëve dhe zyrave të ndërmarrjes që do ta përdorin atë;
- të etiketojë qartë informacionet e mbledhura që të mund të gjenden sa më lehtë dhe të mund të përdoren në vazhdimësi;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi ruan informacionin e siguruar nga burime të ndryshme.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të krijojë arkiva të organizuar në mënyrë të përshtatshme për ruajtjen e informacioneve të shkruara;
- të hartojë lista të sakta dhe të qarta për burimet mediatike të informacionit;
- të krijojë një bibliotekë të organizuar dhe lehtësisht të përdorshme nga të gjithë të interesuarit, për informacionet zyrtare dhe legjislacionin në ndërmarrje;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 6 Nxënësi organizon dhe administron bankat elektronike të të dhënave në shoqërinë e sigurimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përmbledhë dhe evidentojë informacionet të cilat do të përmbliken në bankën elektronike të të dhënave;
- të përcaktojë kriteret të qarta mbi bazën e të cilëve do të kërkohet informacioni nga banka elektronike e të dhënave;
- të përcaktojë një renditje domethënëse dhe të qartë të informacionit në bankën e të dhënave;
- të mbartë me saktësi informacionin në bankën e të dhënave;
- të vendosë lidhje në rrjet për përdorimin e bankës elektronike të të dhënave nga gjithë të interesuarit në ndërmarrje;

- të përdorë saktë bankën elektronike të të dhënave;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve.

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset e shoqërive të sigurimit.
- Lidhur me përmbajtjen e rezultateve mësimore, theksohet që moduli është i tillë që, shërben për t'u thelluar në argumente të ngjashme, të trajtuara në mënyrë më të thjeshtë edhe në firmën ushtrimore që zhvillohet në shkollë.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur dokumentet dhe shembujt konkretë.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për të siguruar, përpunuar dhe administruar informacione të ndryshme.
- Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me proceset e punës për sigurimin, përpunimin dhe administrimin e informacionit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të siguruar informacionin nga burime të ndryshme, të përpunuar dhe administruar atë në mënyrë të përshtatshme, dokumentimin dhe evidentimin e shpenzimeve dhe të ardhurave të tjera të veprimtarisë.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e ndërmarrjeve të ndryshme.
 - Materiale kancelarie.
 - Informacione të shkruara, ose elektronike të siguruar nga burime të ndryshme.
 - Kompjuter.
 - Lidhje interneti.
-

2. Moduli “Përpilimi i strukturës organizative të shoqërisë së sigurimit”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	PËRPILIMI I STRUKTURËS ORGANIZATIVE TË SHOQËRISË SË SIGURIMIT	M-17-1170-15
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi për ndërtimin e strukturës organizative të një shoqërie sigurimi, në përputhje me karakteristikat dhe veçoritë e saj, për përpilimin e përshkrimit të çdo vendi pune, qarkullimin e informacionit dhe paraqitjen grafike të kësaj strukture.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi analizon struktura organizative të shoqërive të ndryshme të sigurimeve. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të listojë saktë karakteristikat që merr struktura organizative e shoqërisë së sigurimit, në varësi të faktorëve të ndryshëm; – të evidentojë qartë karakteristikat dhe hallkat e strukturës organizative të shoqërisë, në rast të zmadhimit, zvogëlimit ose zgjerimit të saj territorial; – të vëzhgojë me kujdes organizimin dhe ndarjen në sektorë, në shoqëri sigurimesh të ndryshme; – të analizojë më kujdes funksionet e përmbushur nga sektorë të ndryshëm në përputhje me llojin dhe veprimtarinë e shoqërisë; – të përcaktojë qartë ndikimin e sektorit të ekonomisë, në të cilën një shoqëri bën pjesë, në mënyrën se si do të kryhet organizimi i saj; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli. RN 2 Nxënësi përpunon struktura të thjeshta organizative me karakteristika të ndryshme. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:	

- të hartojë modele të qarta strukturash, që i përshtaten llojit të veprimtarisë së shoqërisë, duke u bazuar në studimet e kryera në shoqërinë e sigurimit;
- të hartojë në bashkëpunim me punonjësit e shoqërisë, struktura të plota organizative të përshtatshme për shoqëritë e sigurimit, me shtrirje të ndryshme territoriale;
- të hartojë, në bashkëpunim me punonjësit e shoqërisë, struktura organizative të përshtatshme, që reflektojnë shkallë të ndryshme centralizimi në shoqërinë e sigurimit;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi përcakton detyrat, vendet e punës dhe bën përshkrimin e tyre.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë qartë vendet eventuale të punës në secilin prej sektorëve, në varësi të strukturës organizative për shoqëritë e sigurimit të marra në shqyrtim;
- të kryejë saktë përcaktimin e vendeve të punës në sektorët e bankave, në varësi të llojit të veprimtarisë;
- të zbatojë drejt parimet bazë që duhen mbajtur parasysh, kur kryhet përshkrimi i vendeve të punës;
- të kryejë saktë përshkrime të detajuara të vendeve të ndryshme të punës, sipas sektorëve të shoqërive të sigurimit të analizuara dhe në bashkëpunim të ngushtë me punonjësit e shoqërisë;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi harton organigrama të llojeve të ndryshme.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të zbatojë rregullat bazë të hartimit të organigramave dhe të mbajë parasysh elementet përbërës të tyre;
- të analizojë elementet përbërës të organigramave;
- të hartojë saktë organigrama, duke i kushtuar rëndësi përdorimit të elementeve të ndryshme grafike për të shprehur përgjegjësi, të drejta, hierarki, ndërveprim;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve.

- Realizimi i modulit duhet të bëhet në shoqëri sigurimesh të ndryshme në mënyrë që, nxënësit të kenë mundësi të njihen me sa më shumë forma të organizimit dhe, në bazë të informacioneve të marra dhe ndihmës së punonjësve të shoqërisë së sigurimit, të hartojnë vetë struktura organizative.
- Për vetë natyrën e tij moduli mund të relizohet edhe me shkëputje në kohë, në vartësi të mundësive që do të krijohen në shoqërinë e sigurimit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, të zbatohet demonstrimi praktik i aftësive të fituara për ndërtimin e strukturës organizative të një shoqërie sigurimi, në përputhje me karakteristikat dhe veçoritë e saj, për përpilimin e përshkrimit të çdo vendi pune, qarkullimin e informacionit dhe paraqitjen grafike të kësaj strukture.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënës.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e një shoqërie sigurimi.
 - Mjete kancelarie.
 - Kompjuter.
 - Modele skemash organizative të shoqërive të sigurimit.
 - Materiale të shkruara në mbështetje të zbatimit të modulit.
-

3. Moduli “Studimi i tregut të sigurimeve në Shqipëri”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	STUDIMI I TREGUT TË SIGURIMEVE NË SHQIPËRI	M-17-1171-15
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që i pajis nxënësit me aftësi praktike, për aplikimin e parimeve dhe teknikave të studimit të tregut të sigurimeve.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi përzgjedh teknikën e përshtatshme të kërkimit të tregut për përmbushjen e synimit të studimit të tregut të sigurimeve. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të interpretojë drejt situatën aktuale të tregut të sigurimeve për të cilën do të kryhet studimi; – të bëjë llogaritjet e duhura për kostot dhe kohën e nevojshme për kryerjen e studimit; – të përzgjedhë teknikën e studimit të tregut, në përputhje me objektivat dhe specifikimet e kërkimit që do të kryhet; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli RN 2 Nxënësi bën një studim të thjeshtë të tregut të sigurimeve, sipas llojeve dhe veprimtarive që ato kryejnë Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të përcaktojë shoqëritë, që do të jenë objekt i studimit; – të hartojë listat konkrete të detyrave që do të kryhen për realizimin e studimit; – të marrë dhe paraqesë informacione mbi llojet e veprimtarive që ofrojnë shoqëritë, sipas llojeve; – të përmbledhë informacionet e siguruar në pasqyra përmbledhëse krahasuese; – të nxjerrë përfundime mbi ’krijimtarinë’ e shoqërive në	

- fushën e sigurimeve të këtij tregu;
- të analizojë informacionet e siguruara;
- të nxjerrë përfundime mbi llojet e veprimtarive, sipas shoqërive, leverdishmërisë, sipas paketave të sigurimit dhe tendencat e tregut në fushën e sigurimeve;
- të prezantojë në mënyrë të plotë dhe të saktë raportin e studimit të kryer;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Projekt praktik.
- Vëzhgim me listë kontrolli

RN 3 Nxënësi kryen studimin e produkteve të sigurimit në treg.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë shoqëritë e sigurimit, që janë objekt i studimit;
- të hartojë listat konkrete të detyrave që do të kryhen për realizimin e studimit;
- të paraqesë informacione mbi llojet e produkteve të sigurimit, që ofrojnë shoqëritë dhe primet përkatëse, sipas llojeve;
- të përmbledhë informacionet e siguruara në pasqyra përmbledhëse krahasuese;
- të analizojë informacionet e siguruara;
- të gjykojë mbi shkallën e shumëllojshmërisë së tregut të sigurimeve në tregun shqiptar;
- të krahasojë, sipas shoqërive, interesat e tyre për lloje të ndryshme produktesh dhe primesh përkatëse të tregut;
- të nxjerrë përfundime mbi llojet e produkteve, sipas shoqërive dhe interesave përkatëse, leverdisshmërinë, sipas llojeve, si edhe tendencat e tregut në fushën e sigurimeve;
- të prezantojë informacionin e përpunuar në formatin e duhur dhe në mënyrë të përmbledhur;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Projekt praktik.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi kryen studimin sasior dhe cilësor në fushën e shërbimeve të sigurimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë shoqëritë, që do të jenë objekt i studimit;
- të hartojë listat konkrete të detyrave që do të kryhen për realizimin e studimit;
- të marrë dhe paraqesë informacione mbi llojet e shërbimeve, që ofrojnë shoqëritë për klientët e tyre;

- të përmbledhë informacionet e siguruar në pasqyra përmbledhëse krahasuese;
- të analizojë informacionet e siguruar;
- të gjykojë mbi shkallën e shumëllojshmërisë së shërbimeve të ofruara nga shoqëritë për klientët e tyre;
- të gjykojë mbi bazë argumentesh, mbi shkallën e leverdisshmërisë ekonomike të shërbimeve të ofruara nga shoqëritë;
- të nxjerrë përfundimet mbi faktorët, që ndikojnë në koston e shërbimeve të sigurimit në vendin tonë;
- të prezantojë informacionin e përpunuar në formatin e duhur dhe në mënyrë të përmbledhur;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Projekt praktik.
- Vëzhgim me listë kontrolli

RN 5 Nxënësi kryen studimin mbi shkallën e transparencës së tregut të sigurimeve, në raport me klientët dhe respektimit të legjislacionit, lidhur me informimin e tyre.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë shoqëritë, që do të jenë objekt i studimit;
- të hartojë listat konkrete të detyrave që do të kryhen për realizimin e studimit;
- të kryejë vëzhgime në shoqëritë e sigurimit për mënyrën se si janë shkruar dhe paraqitur në vende të dukshme informacionet mbi kushtet e ndryshme të shoqërisë;
- të vëzhgojë dhe mbajë shënime për mënyrën se si punonjësit e shoqërive të ndryshme komunikojnë me klientët;
- të analizojë kohën mesatare të kontaktit të punonjësit të shoqërive të ndryshme me klientin dhe evidentojë përparësitë dhe të metat e kontakteve të shkurtra ose të gjata;
- të analizojë nivelin e transparencës së materialeve të shkruara të parapërgatitura ose jo, që i vihen në dispozicion klientit;
- të analizojë saktësinë dhe transparencën e informacionit gojor, që i jepet klientëve në shoqëri të ndryshme;
- të gjykojë, bazuar në argumente, mbi transparencën në shoqëri të ndryshme të sistemit tonë bankar dhe analizojë të metat dhe përparësitë e bankave të ndryshme, në raport me njëra-tjetrën dhe ligjin;
- të prezantojë informacionin e përpunuar, në formatin e duhur dhe në mënyrë të përmbledhur;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Projekt praktik.

- Vëzhgim me listë kontrolli

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve.

- Ky modul duhet të trajtohet në terren dhe në shoqëri të ndryshme të sigurimeve.
- Për vetë natyrën e modulit ai nuk mund të bëhet në shkollë, gjë që do të humbte kontaktin me realitetin e tregut aktual të sigurimeve.
- Përveç kësaj, duke u trajtuar në terren realizohet mbledhja e të dhënave, të cilat në vazhdimësi shërbejnë për realizimin e moduleve të tjera, të cilat duhet të bazohen sa më shumë në të dhëna reale.
- Mësuesi duhet të japë vazhdimisht udhëzime të qarta për përzgjedhjen e teknikave dhe metodave të përshtatshme për kryerjen e studimeve të tregut.
- Nxënësit duhet të angazhohen në punë konkrete për përzgjedhjen e teknikave dhe metodave në përshtatje me situatën e dhënë, kryerjen e llogaritjeve të nevojshme, mbledhjen e informacionit dhe analizën e përpunimit të këtij informacioni. Ata duhet të shfaqin aftësi edhe në prezantimin e informacionit, sipas specifikimeve të dhëna në rezultatet përkatëse të të mësuarit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për aplikimin e parimeve dhe teknikave të studimit të tregut të sigurimeve.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të nxënit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjediset e shoqërive të ndryshme të sigurimeve.
 - Mjete kancelarie.
 - Kompjuter.
 - Projektor.
 - Materiale të shkruara në mbështetje të zbatimit të modulit.
-

4. Moduli “Marketingu dixhital”

Drejtimi: Ekonomi-Biznes
Profili: Sigurime
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe Kodi	MARKETINGU DIXHITAL	M-26-1580-19
Qëllimi i modulit	Një modul që pajis nxënësit me njohuritë dhe aftësitë bazë për të mundësuar marketingun e biznesit, përmes teknikave të ndryshme dixhitale.	
Kohëzgjatja e modulit	54 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Ekonomi- Biznes”.	
Rezultatet e të nxënit (RN) dhe procedurat e vlerësimit	RN 1 Nxënësi përzgjedh platformën dixhitale dhe mediat sociale për promovimin dixhital. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë të: – të analizojë produktin të cilit do t'i bëhet marketingu; – të analizojë veçoritë e kategorive të klientëve të mundshëm të produktit; – të identifikojë lloje të ndryshme të platformave dixhitale dhe mediave sociale; – të analizojë kriteret për përzgjedhjen e platformës dixhitale dhe medias sociale; – të përzgjedhë platformën dixhitale dhe median sociale; – të prezantojë platformën dixhitale dhe median sociale të përzgjedhur; – të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës. Instrumentet e vlerësimit: – Vëzhgim me listë kontrolli. RN 2 Nxënësi përgatit materialet për hedhjen e tyre në platformën dixhitale dhe median sociale. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: – të përgatitë materiale të ndryshme interaktive (tekst, imazh, video etj); – të ndërtojë video, duke përdorur programe të ndryshme (psh. <i>Movie maker</i> ose nëpërmjet aparatit celular, <i>smartphone</i> etj);	

- të modifikojë imazhe të ndryshme me *software*: *photoshop*, *canva* etj;
- të ngarkojë (publikojë) materialet e mësipërme në platformën dixhitale dhe median sociale të përzgjedhur;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 3 Nxënësi menaxhon platformën dixhitale e mediat sociale.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të evidentojë gabimet e mundshme në materialet e ndryshme interaktive të hedhura në platformën dixhitale dhe median sociale;
- të modifikojë materialet e ndryshme interaktive (tekst, imazh, video etj) në rast gabimesh;
- të fshijë materiale interaktive të panevojshme në platformën dixhitale dhe mediat sociale;
- të realizojë komunikimin dixhital me ndjekësit/klientët, përmes internetit/mesazheve në inbox ose komenteve të ndryshme për materialet e publikuara në platformën dixhitale;
- të monitorojë impaktin e mesazhit të kompanisë te ndjekësit/klientët;
- të nxitë ndjekësit/klientët që të veprojnë në përgjigje të mesazhit të kompanisë;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 4 Nxënësi përgatit raporte të dhënash mbi përdorimin e platformës dixhitale dhe mediave sociale nga ndjekësit/klientët.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të evidentojë numrin e vizitorëve të platformës dixhitale dhe mediave sociale;
- të ndërtojë një paraqitje grafike mbi numrin e vizitorëve që aksesojnë platformën dixhitale dhe mediat sociale (ditore, javore, mujore);
- të evidentojë disa prej elementeve psikologjike të *Marketingut Super Efektiv* nëpërmjet internetit/rjeteve sociale (të cilët bëjnë diferencën midis një fushate të pasuksesshme dhe një fushate jashtëzakonisht të suksesshme);
- të analizojë rolin e menaxherit të platformës dixhitale dhe

mediave sociale, duke u bazuar tek numri i personave që i aksesojnë ato;

- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RN 5 Nxënësi krijon një plan marketingu dixhital.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë një plan orar, ditore dhe javor në lidhje me publikimin/shpërndarjen e informacioneve të ndryshme në platformat e përzgjedhura;
- të krijojë fushata marketingu dixhital, duke përdorur burime të ndryshme reklamimi (rrjetet sociale, e-mail ose *mobile marketing*);
- të identifikojë fushata fituese, si dhe të mirëmbajë fushatat ekzistuese të marketingut për sukses maksimal;
- të sugjerojë, nëse është e mundur, zgjidhje të mirëfillta, të shumëllojshme dhe të mirë analizuara për arritjen e perceptimit të mesazhit deri tek audienca e synuar dhe konsumatori final;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik të mbrojtjes së shëndetit dhe ruajtjes së mjedisit, gjatë punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në mjediset për praktikën profesionale pranë shkollës (zyrat mësimore) dhe në shoqëritë e sigurimit.
- Ky modul kërkon që rezultatet mësimore të realizohen on-line.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shembujt konkretë dhe të nxisë kreativitetin e nxënësve.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune, duke rritur angazhimin e vizitorëve në faqe, duke përgatitur shkrime interaktive, të krijojnë video promovuese, të masin efikasitetin e marketingut dixhital etj.
- Ata duhet të nxiten të diskutojnë dhe bashkëpunojnë në lidhje me proceset e punës për krijimin e një plani marketing on-line.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për të mundur marketingun e biznesit përmes teknikave të ndryshme dixhitale.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të nxënësit.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjedise pune me kompjutera dhe lidhje interneti.
 - Programe të ndryshme kompjuterike për realizimin e marketingut dixhital.
 - Materiale kancelarie.
 - Pajisje për përgatitjen e materialeve promovuese.
 - Informacione, legjislacioni mbi marketingun dixhital.
-